Täysistunto

Keskiviikko 12.5.2021 klo 14.05—18.19

2. Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annetun neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 hyväksymisestä

Hallituksen esitys HE 260/2020 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 4/2021 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 4/2021 vp. Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin 11.5.2021 aloitetussa täysistunnossa.

Mennään keskusteluun. — Edustaja Junnila.

Keskustelu

14.06 **Vilhelm Junnila ps:** Arvoisa puhemies, mukava nähdä teidät noin virkeänä ja hyvin levänneenä. [Puhemies: Kiitos!] Toivottavasti koko puhemiehistö osoittautuu myös tänään energiseksi ja hyvinvoivaksi, koska olemme vasta hieman raapaisseet pintaa tässä tärkeässä asiassa. Eduskunnan on tärkeää käydä syväluotaava keskustelu, jossa käsitellään kaikki pienimmätkin yksityiskohdat, jotka sopimuskokonaisuuteen on piilotettu, ja toisaalta tuoda esiin myös ne asiat, jotka on jätetty sen ulkopuolelle. [Mika Niikko: Pääministerin läsnä ollessa!]

Koska eilisellä istunnolla ei ollut kello 22:n takarajaa, olimme yllättyneitä, että istunto päätettiin keskeyttää jo 4.24, vaikka olimme vasta puhaltaneet alkulämmöt päälle. Tänään suomalaisuuden päivänä on kuitenkin hyvä jatkaa omien varojen ja elpymispaketin perinpohjaista läpikäymistä, jotta epävarmatkin hallituspuolueiden edustajat löytävät lujahermoisuutta olla hyväksymättä tätä erittäin heikkoa ja huonosti neuvoteltua kokonaisuutta.

Täällä on nyt pidetty vajaat 250 puheenvuoroa eilisestä alkaen. Synkimmässäkin pilvessä piilee hopeareunus, sillä pääministerin omaehtoinen karanteeni näyttää loppuneen ja hän pääsee nyt vastaamaan päätöksenteostaan runsaslukuisiin kysymyksiimme. Hieman jo eilen ihmettelimme — koska se oli aivan käsittämätöntä — että ette ollut paikalla. Ymmärrän, että THL:n ohjeistuksiin viitattiin, mutta käsitykseni mukaan se olisi ollut mahdollista myös ne huomioiden. [Jukka Gustafsson: Saadaan olla aika tyytyväisiä THL:n työhön muuten!]

Ajattelin muuten vielä tarkistaa — jos pääministeri ei sattuisi tulemaan — kun tuossa aamulla pistäydyin R-kioskiin, olisiko hän siellä tavattavissa. Ja kas kummaa, uusi Seura-lehti oli ilmestynyt, ja siinä pääministeri kertoi, kuinka purkaa paineitaan. [Arto Pirttilahti: Käsittämätöntä! Vähän tyylitajua! — Puhemies: Asiaan!] Tässä asiassa mielestäni olisi hyvin tärkeää, että kaikki tällaisissa merkityksellisissä asioissa olevat valtioneuvoston jäsenet olisivat myös täällä paikalla.

Arvoisa puhemies! Eilen täällä äänestettiin kansalaisaloitteesta kansanäänestyksen järjestämiseksi. On sääli, että niin moni hallituspuolueissa kuten sen vahvimpana tukijalkana esiintyvässä kokoomuksessa päätti asettua sitä vastaan, että kansalaiset olisivat saaneet kertoa kantansa edes neuvoa-antavasti. Vuonna 2005 ranskalaiset pitivät sitovan ja hollantilaiset neuvoa-antavan kansanäänestyksen EU:n perustuslakisopimuksesta, jolloin alkuperäinen sopimus tyrmättiin. Onko niin, että nyt on tämä sama pelko hiipinyt hallituspuolueiden paidankaulukseen? Tämän tuntee rinnassaan tuolloinen pääministeri Matti Vanhanen, joka tunnetusti puolusti alkuperäistä sopimusta, vaikka viime kädessä Ranska ja Hollanti olivat ne, jotka uskalsivat sanoa ”ei”, mistä johtuen osia paketista jätettiin sen ulkopuolelle ja neuvoteltiin uudelleen.

Luin aamulla myös Helsingin Sanomat, ja siinä edustaja Orpo kuvailee, kuinka sai puhelinyhteyden Valdis Dombrovskisiin, yhteen komission varapuheenjohtajaan. Tämä yhteys tuntuu merkilliseltä, kun latvialainen Dombrovskis oli aiemmin tviitannut englanniksi, kuinka on tarkoitus tehdä tästä mekanismista pysyvä, siis aivan päinvastaista kuin mitä meille täällä kerrotaan. Ei mennyt kovinkaan kauaa, kun latvialainen herra Dombrovskis tviittasi jo selkeällä suomen kielellä — todellinen lingvistiikan taituri. Ajatelkaa, kun me tänään vaalimme Johan Vilhelm Snellmanin perintöä, on informaatiovaikuttaminen sitä tasoa, että latvialainen herra Dombrovskis oppii päivässä suomen kielen niin hyvin, että osaa kertoa myöhemmin päinvastaista saman päivän aikana, eli kuinka paketti on ehdottoman kertaluonteinen ja tarkkarajainen. Kuka on toimittanut tai tilannut tämän suorastaan nolon yrityksen vaikuttaa itsenäisen Suomen päätöksentekoon? Onko se joku valtioneuvoston kansliasta? Vaadin, että tämä tutkitaan, sillä se vastaa rakenteeltaan noottikriisejä vuonna 1961 ja 1994, eikä se ole kovin kaukana siitäkään, mitä pääministeri emerita Anneli Jäätteenmäki joutui läpikäymään sosiaalidemokraattien lempeässä syleilyssä. [Ben Zyskowiczin välihuuto] Ei ole miltään osin hyväksyttävää, että ulkovaltiot ja ulkopuoliset tahot käyttävät valtioneuvostoa hyväkseen, tai ehkä valtioneuvosto käyttää heitä hyväkseen ja näin nololla, turhamaisella keinolla yrittää vaikuttaa [Puhemies koputtaa] yleiseen mielipiteeseen. Todella noloa ujuttaa suomenkielinen teksti herra Dombrovskisille. Mistä hän sen olisi muuten saanut, kun oikeasti osaa sitä aivan yhtä hyvin kuin edustaja Heinonen taitaa anatolisia kieliä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kotiaho. Onko edustaja Kotiaho paikalla? On. Nyt, edustaja Kotiaho, reippaasti! [Aki Lindén: Mitä hitaammin kävelee, sitä kauemmin kuluu aikaa!]

14.12 **Jouni Kotiaho ps:** Kiitos, arvon puhemies! Sain koneen auki — siitä viivästys.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ei se mitään.

Näin kevään tullen kävin kaupassa, maatalouskaupassa, turvetta ostamassa: kassan kautta kuusi säkkiä. Maksoin ne, ja sitten, kun menin hakemaan varastosta niitä, sain kaksi säkkiä ja ihmettelin, että no kuusihan minä maksoin ja kaksi sain. Siellä sanottiin, että nyt se Euroopan unionin jakolinja on Suomen kohdalla näin. [Naurua] Elikkä se realisoitui siinä. Ja näinhän meille tulee käymään, Suomelle, jos tämä elvytyspaketti hyväksytään: ota kaksi, maksa kuusi. [Hannakaisa Heikkinen: Turvetta ei myydä säkeissä!] — Kyllä muuten myydään. — Se 2 miljardia, jonka olemme mahdollisesti saamassa, olisi saatavissa va-

pailta markkinoilta jopa miinuskorolla, mikäli olisi edes tarvetta siihen, koska Suomen luottoluokitus on vieläkin hyvä, vaikka se pikkasen putosi tässä joku vuosi sitten.

Kyseisen elvytyspaketin kertaluontoisuudesta justiin äsken edellisen edustajan puheenvuorossa kuultiin, että sehän on vitsi. Jos se hyväksytään, niin seuraavat paketit hyväksytään sillä perusteella, että kun oli tämäkin hyväksytty. Eikä Euroopan unioni siihen olisi kaatunut taikka kaadu siihen, vaikka Suomi ei lähde mukaan siihen yltiöpäiseen rahan tuhlaukseen. Suomi on aina tähdentänyt Euroopan unionin suhteen, kuinka meidän täytyy istua päättäjien pöydässä. No siellähän sitä on oltu, mutta siellä on oltu tuppisuina, joo-miehinä taikka -naisina, tänä päivänä joo-henkilöinä, ja maksajan paikka aina ollut. Suomi seikkaili aikanaan Kreikan velkasaneerauksen kanssa, ja tämähän on jatkumoa nytten siitä. Sitä kehuttiin maasta taivaaseen, se ei riittänyt. Ensin se oli — oliko se joku 170 miljardia, kun sinne pumpattiin rahaa? Ja joku vuosi myöhemmin sitten, kun mekanismi oli laitettu, maksettiin niitä velkoja porukassa. Tämähän on se jatkumo siihen. [Olli Immonen: Hyviä diilejä!] Ja sama henkilö jakaa nytten eurooppalaisten rahoja Afrikkaan, 1 250 miljoonaa menee meiltäkin sinne tänä vuonna. Eikö millään ole enää mitään väliä?

Hyväksyn Euroopan unionin sellaisena, kun se oli perustettaessa eli vapaakauppa-alueena. Nyt se on liittovaltion esikartano ja päivä päivältä puuttuu enemmän jäsenvaltioittensa asioihin. Jos kansanedustajalla on oikein todellinen huoli maamme kohtalosta, Suomen kohtalosta — tänään on suomalaisuuden päivä, onneksi ei äänestetty tänään, se olisi ollut oikein irvikuva — niin mikä ihme se alistujan rooli aina on suomalaisilla siellä? Tuleeko se historiasta: ensin oltiin Ruotsin vallan alla ja sitten Venäjän vallan alla, meni itsetunto ja kunnioitus, kaikki, eikä vieläkään olla päästy eroon siitä. — Mutta tämmöistä tänään. Ei muuta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Koskela.

14.17 **Jari Koskela ps:** Arvoisa herra puhemies! Korona on aiheuttanut maailman taloudessa kuopan, mutta onneksi jo vähitellen talous on alkanut elpymään. Elvytys on jo merkittävää niin Euroopassa kuin myös Amerikassa. Bidenin lähes 5 000 miljardin tukipaketti vastaa 25:tä prosenttia Amerikan bruttokansantuotteesta. Myös Saksalla on mittava, yli 1 000 miljardin, kansallinen koronaelvytys menossa. Selvästi on nyt merkkejä nousukauden alusta. Patoutumat alkavat purkautumaan, ja Suomenkin kohdalla on arvioitu noin 3 prosentin nousuvauhtia jo tälle vuodelle.

On siis merkille pantavaa, että suomalaiset pörssiyhtiöt ovat tehneet alkuvuonna poikkeuksellisen hyvää tulosta. Vastaavaa ei ole ollut yli kymmeneen vuoteen. Pörssissä elpyvä talous on näkynyt niin hyvänä, että analyytikot eivät ole onnistuneet ennakoimaan vastaavaa. Tähän mennessä 84 yhtiön liiketulokset paranivat vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 49 prosenttia verrattuna viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon, ja vuoteen 2019 verrattuna tulos on 26 prosenttia korkeampi. Ekonomistit ovat jo panneet merkille, että koronan tuomat ongelmat alkaisivat jo olemaan selätettyjä. Heidän viestinsä on, että nousukausi on jo alkanut.

Teollisuuden tilauskirjat ovat samalla alkaneet täyttyä. Terästeollisuus on nousussa, ja myös meille tärkeällä metsäsektorilla on kysyntä kasvanut. Tämä näkyykin jo alkavana hinnannousuna puukaupassa, ja myös ylikuumentumisen merkkejä on nähtävissä. 72 prosentilla pörssiyhtiöistä ovat ylittyneet analyytikoiden ennustukset, joista 50 prosenttia jopa yli 10 prosenttia.

Myös muun muassa Yhdysvalloissa on vahva nousukausi. Ylikuumenemisen merkit ovat siellä vielä vahvemmat kuin meillä. Liikevaihdot ovat siellä kasvaneet noin 10 prosenttia.

S-Pankin päästrategin Lippo Suomisen analyysi elvytyksestä on kuvaava. Hänen mukaansa elvytyksen aloittaminen on aina helppoa mutta ongelma syntyykin siitä, miten elvyttäminen lopetetaan. Hän näkee ylikuumentumisen myötä myös ongelman jo orastavasta inflaatiosta. Asiantuntijoiden arvioista voimme vetää johtopäätöksen siitä, että nyt olemme jo myöhässä elvyttäessämme tukipaketilla ja sen käyttöönottoa ei enää tarvita, aivan kuin siitäkin tosiseikasta, että elpymisväline on myös aivan liian pieni todelliselle elvytykselle.

Täällä tämä jostakin ihmeellisestä syystä nähdään toisin. Herää tästäkin kysymys, mistä oikein on kysymys. Vai olemmeko täällä Suomessa niin taitamattomia tai välinpitämättömiä, että emme ymmärrä sitä, mitä asiantuntijat Suomessa ja maailmalla jo tietävät?

Viime syksynä arvioitiin, että vuodenvaihteen jälkeen alkaisi maksatus tukipaketista — siis vuodenvaihteen jälkeen helmikuussa. Nyt näyttää siltä, että jos elpymisväline tultaisiin tällaisena hyväksymään, niin maksatus alkaisi aikaisintaan tulevana syksynä. Tämä aikataulun siirtyminen puolella vuodella eteenpäin ei kuitenkaan näy markkinoilla, päinvastoin. Huomionarvoista on, että myös kriisiytyneet maat ovat pärjänneet ilman tukipakettia. Varsinkin kun vielä tiedämme, että he saavat lainaa, niin heidän motiivinsa on ilmaisen lahjarahan kerääminen ja meidän paremman luottoluokituksen omaavien maiden talouden sitouttaminen yhteen omiensa kanssa EU:n integraation kautta.

Elvytyksessä Suomen isona ongelmana muihin maihin verrattuna on julkisen sektorin voimakas elvyttäminen. Päättäjiltä on saattanut unohtua kuntavaalien alla se, että elvyttämällä massiivisesti jo ennen koronaa suurissa ongelmissa olleita Suomen kuntia saadaan juuri yksityiseltä sektorilta rahat myös julkisen sektorin pyörittämiseen. Ja jos nyt yksityinen sektori kutistuu, niin se vaikuttaa meidän kaikkien tulevaisuuteen ja hyvinvointiin. Meidän ei pidä lähteä elvyttämään muiden maiden talouksia. Meillä on riittävästi työsarkaa myös omassa Suomessa. Siksi ainoa järkevä elvytys on kansallinen elvytys: jokaisen omaan maahansa kohdistuvat panostukset ja elvytystoimet.

Arvoisa herra puhemies! Me perussuomalaiset rakastamme Suomea ja suomalaisia, ja siksi emme tule hyväksymään tukipakettia. [Aki Lindén: Koskela piti saman puheenvuoron kuin eilen! — Riikka Purra: Te ette päätä, mitä oppositio puhuu! — Suna Kymäläinen: Ja lehteriltä ei huudeta!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Juvonen. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

14.22 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa herra puhemies! Hyvät kansanedustajat! Näin Suomi putoaa puusta tai kuin eno veneestä. Tämän elvytyspaketin, josta täällä keskustellaan ja josta täällä myös päätetään, vaikutukset Suomelle ja EU:lle ovat laajat. Suomelle paketti on riskialtis, epävarma, epäselvä ja ongelmallinen. Onko hallitus tehnyt kaikki mahdolliset riskiarviot, mitä tähän pakettiin liittyy? Se on ensimmäinen ehto yritystoiminnassa: laaditaan skenaariot, laaditaan riskiarviot, tehdään swot-analyysit — missä ollaan, mistä tullaan, mihin ollaan menossa, mitkä ovat taloudelliset vaikutukset?

Korona on satuttanut ihmisiä Suomessa. Jokaista, joka on menettänyt läheisensä, on sattunut. Se on satuttanut myös maailmalla ihmisiä hyvin paljon. EU-maat ovat päättäneet, että EU:n komissio ottaa markkinoilta 750 miljardia euroa lainaa. Lainan tarkoituksena on

elvyttää EU-maita koronakriisin jälkeen. Suomen osuus elpymispaketista on 6,6 miljardia euroa. Suomen osuus saada takaisin oma rahansa on kutistunut jo 2,7 miljardiin, ja tämä luku varmasti tästä vielä pienenee. EU jakaa 390 miljardia euroa avustuksina ja loput lainoina. Samalla kun elpymispaketista äänestetään, äänestetään myös EU:n seitsemän vuoden budjettikehyksistä.

Elpymispakettia on perusteltu suomalaisille sillä, että sen myötä saisimme Suomen viennin vetämään. Todellinen paketin tarkoitus aukeaa kuitenkin kansalaisille pikkuhiljaa. Sen on tarkoitus tukea niitä Euroopan maita, jotka eivät ole osanneet hoitaa talouttaan hyvin. Suomalaisten rahat puhalletaan Etelä-Euroopan maihin. Samalla kun Suomi on sitoutumassa miljardien velkataakkaan, se sitoo itsensä EU:n yhteiseen velkaan. Suomalaisia on lohdutettu ja kannustettu, että elpymispaketissa jokainen jäsenvaltio on vastuullinen omasta velastaan.

Elpymispaketin kertaluonteisuutta on myös korostettu liiankin sinnikkäästi ja tiukkaan. Bruegel-ajatuspajan saksalainen taloustieteilijä Guntram Wolff vastasi, että jos uusi valtava luonnonkatastrofi tulee, voidaan tehdä yksimielisesti uusi päätös käyttää uudestaan samanlaista mekanismia. Tästä kertoi Helsingin Sanomat. Hän toteaa, että elpymispaketin oikeudellinen perusta liittyy luonnonkatastrofeihin, jollainen koronaepidemia on ollut. Eurooppaministeri Tytti Tuppurainen on todennut Helsingin Sanomissa 8.5.2021: ”Suomen linja on se, että jokainen maa on itse vastuussa omista veloistaan.” Mutta mitä tapahtuu, jos maiden velkataakka osoittautuukin liian suureksi?

Epävarmuutta elpymispaketin ainutkertaisuudesta ovat onnistuneet lisäämään itse talouskomissaarit. Euroopan komission johtava varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskis täräytti maanantaina ja sanoi, että EU:n elpymisrahastosta voisi tulla pysyvämpi ratkaisu. Päivä tästä, ja hän joutui selittelemään freudilaista lipsaustaan, sanomisiaan, ei omalla äidinkielellään vaan puhtaalla suomen kielellä, nykymenon mukaan tviittaillen: ”Komissiolle selvä asia on se, että Next Generation EU -väline on kertaluonteinen ja ainutlaatuinen ja se on tiukasti ajallisesti rajattu.”

Laaja eurobarometrikysely kertoi EU:n kansalaisten näkemyksiä Euroopan toimista koronakriisin aikana. Vastaajista 49 prosenttia kertoi olevansa pettynyt siihen, miten EU:n instituutiot ovat hoitaneet koronakriisiä. 92 prosenttia vastaajista totesi, että EU:n kansalaisten pitäisi saada paremmin äänensä kuuluviin EU:n tulevaisuutta muovaavissa kysymyksissä. Koronakriisissä EU epäonnistui rokotehankinnoissa, kun se ei luonut uskoa jäsenmaihinsa, sillä monet maat neuvottelivat rokotteensa ohi yhteishankinnan.

Itävallan liittokansleri Sebastian Kurzin aloitteesta osa EU-maista ja EU:n ulkopuolisista maista perusti myös oman First Movers -työryhmän, jonka tarkoituksena on jakaa nopeasti ajankohtaista tietoa ja oppeja koronasta selviämiseen. Ryhmässä olivat muun muassa Itävalta, Tanska, Kreikka, Australia ja Uusi-Seelanti. Kilttiä mallioppilasta Suomea ei ilmeisesti pyydetty mukaan, vai pyydettiinkö, hyvä pääministeri? Katselimme sivusta, kun maat neuvottelivat itse rokotteensa ohi yhteishankinnan. Mitä heille siitä seurasi? Ei mitään — ei sanktiota, ei maineen menetystä. Tanskan pääministeri Mette Frederiksen totesi yleisradioyhtiö DR:n mukaan, että kyseessä on omavaraisuuden merkitys rokotteissa ja kyseessä ei ole niinkään terveyspolitiikka vaan turvallisuuspolitiikka. First Movers -ryhmä etsi yhteistyötä muun muassa Israelin kanssa, joka oli edelläkävijä koronarokotteiden antamisessa kansalaisilleen. [Puhemies koputtaa] Suomi katseli ulkokehällä, kun First Movers -ryhmä toimi.

Hallitus luo kansanedustajille ja Suomen kansalle toivoa valtiovarainvaliokunnan mietintöön laatimillaan kahdeksalla lausumalla. Hallitus sanoo, että lausumat pitävät ja Suomi tulee säilyttämään asemansa elvytyspaketissa siten, että ikäviä yllätyksiä Suomelle ei koidu. Älkää uskoko lausumien painoarvoon; mitä vain voi tapahtua.

Äänestämällä tämän elpymispaketin puolesta menemme kohti yhteistä velkaunionia ja liittovaltiokehitystä. [Puhemies koputtaa] Näinkö te olette, hyvä hallitus, valmiita myymään synnyinmaamme ja vaihtamaan sen vihreään ilmastoideologiaan? Ovatko hiilineutraalius ja liikenteen vähäiset päästöt mielestänne näin ratkaistu? Suomalaiset eivät voi ostaa sähköautoja, vaikka kuinka haluaisivat. Suomalainen autoilija on jo tiristetty aivan kuivaksi: kertaluonteiseksi kaavailtu autovero jäi pysyväksi, [Puhemies koputtaa] dieselin hinnan nousu bensiinin tasolle ei ole poistanut dieselveroa, ja autoveronkin piti olla kertaluonteinen.

Tulee mieleen satu Hiiri kissalle räätälinä. [Puhemies: Nyt, edustaja Juvonen!] — Arvoisa puhemies, pieni hetki vielä. — Hiiri lupasi ommella kissalle takin. Ei tullut takkia, ei tullut housuja, ei liiviä, ei edes tuluskukkaroa, ei rusettiakaan. Tyhjiin lupauksiin ei pidä luottaa. Pitää puhaltaa peli poikki. [Puhemies: Nyt peli poikki!] Rusettia ei myöskään saa Marinin hallitus.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Muistutan edustajia tästä 5 minuutin suosituksesta, joka näihin puheisiin on annettu, ja kun se ei nyt meinannut toimia, niin siirrytään minuutin mittaisiin puheenvuoroihin. Eli jos on halukkuutta debatoida — huomasin, että tällaista oli olemassa — niin, olkaa hyvä, painakaa V-painiketta ja nouskaa seisomaan. — Edustaja Mäkynen.

14.29 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt käsittelemme tätä 27 maan sopimusta elpymisvälineestä ja samalla EU:n seitsemän vuoden talousarviosta. Viime kesänä asetimme suuressa valiokunnassa ja tässä talossa tavoitteet Suomelle siihen, miten pääministeri ja eurooppaministeri neuvottelevat ja käyvät keskustelua muiden maiden kanssa. Kysymys oli avustusten määrän pienentämisestä, paketin tarkkarajaisuudesta ja siitä, että tästä paketista tehdään kertaluontoinen. Halusimme myös sitoa sen tähän oikeusvaltioperiaatteeseen ja saada aikaan oikeusvaltiomekanismin näiden rahojen jakoon. Näissä tavoitteissa onnistuttiin, ja siitä suuri kiitos ministereillemme neuvottelun myötä.

Nyt sen jälkeen on käyty keskustelua siitä, mikä tämän paketin merkitys on. Tulen itse tuolta Länsi-Suomesta, ja siellä on vahva vientiteollisuus, erityisesti energiasektorilla, ja meillä nähdään niin teollisuuden kuin palkansaajajärjestöjen alalla, että tämä paketti tuo suuria mahdollisuuksia uusien vientimarkkinoiden rakentamiseksi myös sellaisiin Euroopan maihin, joihin tällä hetkellä [Puhemies koputtaa] Suomesta vientiä ei yhtä paljon ole. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Pirttilahti.

14.30 **Arto Pirttilahti kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin tämä paketti, mitä käsitellään, pitää sisällään tämän seitsemänvuotisen EU-rahoituksen ja sitten elpymisrahan. Tästä pitää pääministeriä ja taustajoukkoja kiittää ja onnitella siitä, että saatiin hyvä tulos aikaiseksi tämän seitsemänvuotisen rahoituksen osalta suhteessa sii-

hen, kun meillä on muun muassa brexit ja meidän oma maksuosuutemme oli hieman pienempi kuin muilla mailla — plus sitten saimme vielä kirjekuoren siihen päälle. Sillä rahalla saimme hyvää rahoitusta tärkeälle maatalouden, maaseudun aluekehitykselle mutta myös tki-menoihin ja kehittämiseen kaiken kaikkiaan.

Sitten tämä elpymispaketti on saanut hyvää kannanottoa meidän elinkeinoelämältä. He hyvin vahvasti ovat sitä mieltä, että sitä tulee tukea. Pitää miettiä, mikä on se suomalaisen työn, teollisuuden ja meidän kilpailukyvyn asema tässä Euroopassa, ja sitä kautta tämä paketti on kohdallaan.

Ne ponnet, mitkä siellä ovat, mitkä on [Puhemies koputtaa] valtiovarainvaliokunta asettanut, ovat kovin hyviä ponsia, ja toivon, että [Puhemies koputtaa] tämä paketti tässä muodossaan tullaan hyväksymään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Heinonen.

14.32 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On minun mielestäni vähän vastenmielistä vihjailla siitä, että maamme pääministeri tulee ulkomailta Suomeen ja jää aivan sääntöjen mukaiseen omaehtoiseen karanteeniin. Kyllä tässä talossa meidän pitäisi nyt viestittää ihmisille, että noudattakaa näitä sääntöjä, ja kun me olemme monet kerrat tästä rajaturvallisuudesta puhuneet, niin pääministeri on esimerkkiä näyttänyt ihan oikealla tavalla, kiitos siitä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Mitä tulee tähän pakettiin, niin tämä paketti mielestäni ei ole hyvä. Se venyttää EU:n omia sääntöjä, rikkooko jopa niitä? Meidän olisi ollut näissä neuvotteluissa hyvä olla vahvemmin siinä nuukan nelikon pöydässä. Meillä valtiovarainvaliokunnassa tehtiin varsin vahvat lausumat tähän, ja kysyisin pääministeri Marinilta teidän arviotanne näistä kahdeksasta lausumasta. Aivan ensiarvoisen tärkeää on se, että Suomi elpyy tässä tilanteessa hyvin, ja sen takia kannustan teitä, arvoisa hallitus, tekemään myös oman työn täällä kotimaassa paremmin. [Puhemies koputtaa] Se tarkoittaa aitoja työllisyystoimia nyt, välittömästi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Kankaanniemi.

14.33 **Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Vanhanen eilen mainitsi, että EU ei saa tässä verotusoikeutta. Sanoitteko todella näin? Kysyn sitä, ja sitten viittaan siihen, että kuitenkin täällä asiakirjoissa mainitaan muovivero, digivero, transaktiovero ja yhteinen yhdistetty yhteisövero. Tästä viimeksi mainitusta elinkeinoelämä valiokunnassa hyvin vakavasti varoitteli, että se nostaa suomalaisten konsernien verotusta ja vie kilpailukykyä, mutta ovatko nämä uusia veroja vai ovatko nämä niin sanottuja varoja, jotka ovat vain verotuksen kiertämistä, kun se termi on kansalle, suomalaisille, aika kielteinen? Olisi syytä käyttää sellaisia termejä, jotka vastaavat todellisuutta. [Puhemies koputtaa] Ja kun yhdessä lausumassa sanotaan, että kokonaisveroaste ei saa nousta, [Puhemies: Ja aika!] niin voitteko varmistaa, että näin ei tapahdu?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Rinne.

14.34 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunta kävi läpi tarkkaan tämän paketin ja arvioi myöskin näitä rahalähteitä tähän omien

varojen päätökseen liittyen, ja niin kuin täällä eilen valtiovarainministeri Vanhanen nimenomaan totesi, tämä ei vie verotusoikeutta Suomelta mihinkään suuntaan. [Toimi Kankaanniemi: Ei tietenkään!] Se oli se keskustelun aihe eilen. Ja siihen totesin minäkin, että missään tapauksessa tämmöistä verotusoikeuden poistoa tämä omien varojen päätös ei tule tekemään.

Mutta tilanteessa, jossa tarvitaan yhteistä rahoitusta, jotta voimme elpyä eurooppalaisittain kuntoon tämän taudin kurimuksesta, on aivan järkevää hakea yhteisiä varoja, jotka eivät ole pois miltään yksittäiseltä jäsenmaalta, vaan nimenomaan semmoisia varoja, joita voidaan globaalisti tai Euroopan tasolla hankkia sillä tavalla, että yhdysvaltalaiset jättidigiyhtiöt maksavat veroja. [Ville Tavio: Uskotteko itsekään?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Niikko.

14.35 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinoselle olisin vastannut tai kysynyt häneltä sitä, miten nämä muut ministerit onnistuivat tänne kuitenkin varaamaan pääsyn eilen. Esimerkiksi ulkoministeri ja eurooppaministeri peruivat tai järjestivät matkansa siten, että pääsevät tänään äänestämään, kuten myös pääministeri teki, joten olisihan sitä voitu järjestellä niitä matkoja sillä tavalla, että olisivat päässeet eilenkin tänne keskusteluun mukaan. Mutta hyvä, että olette tänään täällä paikalla.

Olisin pääministeriltä kysynyt: Onko tämä todella kertaluontoinen tukipaketti? Mitä tämä tarkoittaa: kertaluontoinen tänä vuonna, tällä vaalikaudella vai pysyvästi kertaluontoinen? Ja toisekseen: mitä tarkoittaa sitten EU:n komission varapuheenjohtajan Dombrovskisin maininta siitä, että nyt on tilaa keskustella pysyvästä välineestä, ja hänen sen jälkeen eilen lähettämänsä suomenkielinen tviitti, jossa hän perui tämän lauseensa ja sanoi, että tämä on ainoastaan kertaluontoinen ainutlaatuinen avustus? Kysyn sitä, onko valtioneuvosto ollut mukana tämän tviitin muotoilussa, [Puhemies koputtaa] tai joku muu taho Suomesta. Onko teillä tietoa siitä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja pääministeri Marin.

14.36 **Pääministeri Sanna Marin:** Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tähän karanteeniin: Olen siis ollut viime viikolla Portossa Eurooppa-neuvoston kokouksessa, sosiaalisten asioiden huippukokouksessa, ja sen lisäksi EU—Intia-päämiestapaamisessa, ja kuten edustaja Niikko varmasti ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana hyvin tietää, niin pääministerillä ei voi olla sijaista. Eli jos olisin ollut estynyt enkä olisi osallistunut näihin kokouksiin, niin Suomella ei olisi ollut näissä kokouksissa edustajaa. Näin ei muiden neuvoston kokousten osalta ole, vaan muihin neuvostoihin voidaan lähettää myös esimerkiksi valtiosihteeri tai Suomen pysyvän edustuston edustaja edustamaan näissä kokouksissa. Mutta pääministerin osalta valitettavasti sijaista ei ole mahdollista järjestää, ja sen vuoksi olen viime viikolla ollut näissä kokouksissa ja sen jälkeen noudattanut asianmukaisesti niitä karanteeniohjeistuksia, joita Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on suositellut, ja tänään aamulla saanut toisesta testistä negatiivisen tuloksen, ja sen takia olen tänne päässyt. Myös ministeri Tuppurainen oli tällä matkalla mukana.

Mutta mitä tulee tähän itse elpymisvälineeseen, monivuotiseen rahoituskehykseen, tähän omien varojen päätökseen, mistä me nyt keskustelemme:

Ensinnäkin edustaja Heinoselle vastauksena tähän valtiovarainvaliokunnan mietintöön, että mietintö on laadittu, se on hyväksytty, se on käsittelyn pohjana ja ilman muuta valtioneuvosto sitä kunnioittaa, kun sali tämän asian omalta osaltansa käsittelee. Toivottavasti jo tällä viikolla voisimme näitä päätöksiä tässäkin salissa tehdä, mutta se on tietenkin salin ja eduskunnan käsissä.

Mutta tähän kokonaiseen elpymisvälineeseen, josta täällä eniten on keskusteltu, vaikkakin tähän myös tämä omien varojen kokonaisuus liittyy: Nyt on tärkeää nähdä se, että me emme tässä elvytä yksittäisiä jäsenmaita, vaan me elvytämme ennen muuta yhteistä eurooppalaista sisämarkkinaa — paitsi jäsenmaita, ennen muuta yhteistä eurooppalaista sisämarkkina-aluetta. On täysin kriittistä, että Eurooppa elpyy koronakriisin jälkeen. Me näemme, että Yhdysvalloissa, Kiinassa, muussa maailmassa elvytetään erittäin voimakkaasti, ja jos Eurooppa jäisi tämänkaltaisesta elvytyksestä sivuun, niin se olisi kyllä erittäin valitettava ja erittäin huono asia koko Euroopan taloudelle, niin Suomen taloudelle kuin koko tälle yhteiselle sisämarkkinalle.

Toinen kysymys, onnistuiko Suomi neuvotteluissa? Kyllä onnistui. Me onnistuimme niissä keskeisissä tavoitteissa, joita eduskunta meiltä edellytti. Ensinnäkin monivuotisen rahoituskehyksen osalta onnistuimme erittäin hyvin. Saimme neuvoteltua Suomelle 500 miljoonan euron erillisrahoituksen, tällaisen erilliskuoren, niin maaseudun kehittämisen kuin esimerkiksi aluekoheesiorahoituksen osalta — muun muassa Itä- ja Pohjois-Suomen harvaan asutuille alueille saatiin ensimmäistä kertaa oma erillisrahoitus. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Me onnistuimme erinomaisesti monivuotisen rahoituskehyksen osalta varmistamaan Suomen saannot ja myös minimoimaan jäsenmaksujen nousun, kun vertaamme sitä muihin nettomaksajamaihin.

Seuraavaksi tämä elpymisväline: Siinä onnistuimme yhdessä muiden samanmielisten maiden kanssa neuvottelemaan elpymisvälineen avustusmuotoisia osuuksia 110 miljardia euroa pienemmäksi. Tämä oli eduskunnan edellyttämä asia, ja siinä onnistumme: 110 miljardia euroa pienemmäksi tätä kokonaisuutta, mikä tiputti Suomen maksuja aivan merkittävästi. Toiseksi onnistuimme saamaan tähän kokonaisuuteen sisälle tarkkarajaisuuden, sen mitä eduskunta edellytti. Se, että tämä on tarkkarajainen ja määritellään tarkasti kunkin jäsenmaan enimmäisvastuut, on siellä sisällä. Kolmantena asiana oli ehdollisuus. Myös tässä onnistuimme. Ilmastoehdollisuus on vahvasti tässä kokonaisuudessa mukana, oikeusvaltiomekanismi on vihdoin ja viimein todellisuutta, ja se on kytketty unionin varojen käyttöön, joten kyllä onnistuimme yhdessä samanmielisten maiden kanssa neuvottelemaan Suomen kannalta hyvän kokonaisuuden.

Mutta on myös nähtävä, että ei yksikään jäsenmaa, ei Suomi eikä mikään muukaan jäsenmaa, voi yksin sanella sitä, mikä lopputulos on. [Mika Niikko: Onko se kertaluonteinen?] Lopputulos on aina kompromissi. EU:ssa on 27 jäsenmaata, näistä asioista neuvotellaan yhdessä, ja nämä vaativat yksimielisyyttä, [Puhemies koputtaa] joten niistä aina pitää muodostaa sellainen kokonaisuus, joka on mahdollinen kaikille jäsenmaille. Tämä pitää myös nähdä. Suomi on osa Euroopan unionia, Suomi vaikuttaa EU:ssa, Suomi on itse halunnut EU:hun, pyrkinyt EU:hun — me emme ole kenenkään muun vallan alla, me olemme osa EU:ta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Orpo.

14.41 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Niin, arvoisa puhemies! Ensin täytyy edelleen sanoa se, että eivät EU:n komissaarit päätä sitä, mikä on eurooppapolitiikan linja ja millaisia päätöksiä Eurooppa tekee, vaan ne tehdään 27 maan kesken ja ennen kaikkea tässä tapauksessa suuret päätökset huippukokouksessa. Ja siksi nyt on oleellista kiinnittää huomio näihin ponsiin. Näillä ponsilla ja lausumilla ohjataan Suomen tämän hallituksen ja tulevien hallituksien europolitiikan linjaa, ja kun eduskunta ne hyväksyy laajalla enemmistöllä, niin ne silloin sitovat hallitusta.

Ja kysyisin nyt vielä: Jotta ne saavat mahdollisimman vahvan painoarvon Euroopassa tulevan talouspolitiikan suunnittelussa, niin miten te, arvoisa pääministeri, aiotte kertoa tästä kollegoillenne? Miten te aiotte vaikuttaa siihen, että meillä on kumppaneita näiden asioiden edistämiseen, ja siihen, että [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Eurooppa todellakin ottaa ryhtiliikkeen ja palaa vastuullisen talouspolitiikan linjalle?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kari.

14.42 **Emma Kari vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alkuun täytyy sanoa, että itse arvostan sitä, että Suomella on pääministeri, joka globaalin pandemian keskellä ottaa terveysasiantuntijoiden suositukset vakavasti. Me toivomme, että kaikki ihmiset tässä maassa noudattavat nimenomaan näitä suosituksia, ja toivon, että se on myös tästä salista yhteinen viesti.

Mutta itse tästä paketista: se, mistä tässä on kyse, on yhteinen elpyminen kriisin keskellä, yhteinen kriisinhoito. Ja näin pienenä, näin vientivetoisena maana kuin Suomi on koko Euroopan talouden elpyminen on meidän etumme. Se on suomalaisten yrittäjien etu, se on suomalaisten ihmisten etu. Suomi on ollut jo neljännesvuosisadan mukana rakentamassa eurooppalaista arvoyhteisöä, ja se on asia, jota kannattaa jatkossakin puolustaa — ja niin me tässä salissa teemme.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kyllönen.

14.43 **Merja Kyllönen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä salissa on aika monta kertaa nostettu tämä Israelin rokotekysymys ikään kuin vastakappaleeksi Suomen rokotehankintojen kanssa. Haluaisin muistuttaa arvoisia kollegoita siitä, että Israel hyvin aktiivisesti halusi toimia rokotteiden koemaana, eli he asettivat kansalaisensa testialustaksi, ja se oli heidän yhteinen linjapäätöksensä politiikassa. Meillä Suomessa ei ole ollut sellaista lähtökohtaa, että me asettaisimme kansalaisemme ja heidän terveysdatansa kansainvälisten lääkejättien vapaaseen käyttöön, ja tässä on iso periaatteellinen ero Suomen ja Israelin välillä.

On myös huomattava se, että Israel ei myöskään toimittanut rokotteita esimerkiksi Palestiinalaisalueelle, Länsirannalle tai Gazaan, mikä tarkoittaa sitä, että saman verran kansalaisia jäi ilman rokotteita kuin mitä meillä on Suomessa kansalaisia. — Kiitos. [Perussuomalaisten ryhmästä: Miten tämä liittyy elpymispakettiin?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. Tätä voimme miettiä. — Edustaja Räsänen.

14.44 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Jäin kyllä syvästi miettimään tätä edustaja Kyllösen puheenvuoroa ja sitä, millä tavalla tämä nyt liittyi tähän keskusteluun, kun keskustelemme elpymispaketista ja sen hyväksymisestä.

Me emme vastusta elvyttämistä vaan sitä, että tässä sidotaan jäsenmaat yhteisvelkaan. Kristillisdemokraatit ovat tuoneet ihan alusta lähtien rakentavana vaihtoehtona sitä, että rahoituskehys ja elpymisväline olisi voitu pitää erillään. Ja jos nyt käy niin, että tämä ehdotus hylätään Suomen taholta, niin tämä olisi edelleenkin mahdollinen tie, mikä tarkoittaisi sitä, että elpymisväline avattaisiin hallitusten välisellä sopimuksella siihen halukkaille maille, joita varmasti löytyisi. Kysyn pääministeri Marinilta: miksi tämä kristillisdemokraattien neuvo ei ole teille kelvannut, [Puhemies koputtaa] ja voisitteko sitä viedä eteenpäin, mikäli täällä nyt tulisi myönteinen ratkaisu?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt eteenpäin. — Edustaja Lindtman.

14.46 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä itse asiasta, EU:n omista varoista ja elpymispaketista, voi olla eri mieltä. Itse kannatan sitä, että Suomi edelleenkin jatkaa maana, jonka sanaan voi luottaa, ja toimimme omalta osaltamme siten, että koko Eurooppa voi elpyä ja Suomi sen osana. Vaikka asioista voi olla eri mieltä ja erityisesti semmoisista asioista, jotka jakavat, niin toivoisin, että niistä asioista voitaisiin keskustella arvokkaalla tavalla. Se, mitä tähän mennessä tässä keskustelussa olemme nähneet, ei aina ole sitä täyttänyt.

Toisekseen, arvoisa puhemies, toivon, että myös täällä eduskunnassa näiden meidän käytäntöjen osalta voitaisiin toimia arvokkaalla tavalla. On aivan oikein, että pääministeri noudattaa terveysviranomaisten ohjeita ja oli karanteenissa. Ryhmäpuheenjohtaja Tavio sanoi, että sen vuoksi perussuomalaiset täällä eilen pitkittävät yötä myöten tätä keskustelua, ja nyt täällä on debatti käynnissä. Toivottavasti tähän sanaan voi luottaa, eikä täällä yritetä esimerkiksi estää [Puhemies koputtaa] asiallista eduskunnan kannanottoa asiasta, josta voi olla perusteltua mieltä. Uskon, että kansalaiset arvostavat sitä, että eduskunta sanoo nyt tähän sanansa, ja sen pitää antaa tapahtua. [Mauri Peltokangas: Mitä te vihjailette, sananvapaassa Suomessa? Ryhtiä!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt aika on täyttynyt. — Edustaja Tavio. [Hälinää] — Edustaja Tavio saa puheenvuoron, muut voivat olla hiljaa.

14.47 **Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Siellä, missä vääryyttä sallitaan, siellä vääryys lisääntyy. On huolestuttavaa, että EU:n sallitaan rikkoa omia sääntöjään. Vielä huolestuttavampaa Suomen kannalta on, että tämä päätös jää osaksi itsenäisyytemme historiaa. Hallitus ajaa perustuslain 94 §:n 2 momentin mukaista itsemääräämisoikeuden merkittävää luovutusta Euroopan unionille. Teette sitä harhauttamalla ja vääristelemällä sen olevan taloudellinen etumme. Jos leikitään nyt hetki, että Suomi hyötyisikin sitten muutaman miljardin, niin onko itsenäisyytemme hinta teille niin halpa? Kysyn pääministeriltä: ovatko taloudelliset perusteet riittävät itsenäisyyden luovutukseen?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja pääministeri Marin vastaa.

14.48 **Pääministeri Sanna Marin:** Arvoisa puhemies! Suomen itsenäisyys ei ole uhattuna, ei tämän päätöksen myötä eikä minun tietojeni mukaan muutoinkaan, [Ville Tavion välihuuto] joten keskustellaan tästä asiasta, mutta itsenäisyytemme ei ole uhattuna.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Eestilä.

14.48 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Minä käytän puheenvuoroa osittain Tavion puolesta, koska hän halusi perustuslakivaliokunnasta puhua. Mutta, arvoisa puhemies, päätöksiä tehdään politiikassa aina ajassa, ja viime kesänä tehty päätös elvytyspaketista oli sinänsä oikean suuntainen, ainoastaan elvytyspaketin rakenne ansaitsee kritiikkiä. Tämä viime kesänä tehty päätös rauhoitti markkinoita, ja osaltaan myös sen seurauksena pörssiyhtiöt ovat tehneet hyvää tulosta, ei ole tullut työttömyyttä, ja Eurooppa on päässyt siihen tulokseen ja päämäärään, mikä negatiivisten korkojen aikaan oli mahdollista vain elvytyspaketilla. Mutta tämä elvytyspaketin avustusluonteinen osio, 390 miljardia, saa selvästi kansalaisilta aika lailla negatiivista feedbackiä, ja silloin joudutaan kysymään perustuslakivaliokunnan viime kesänä tekemästä lausunnosta, jossa perustuslakivaliokunta totesi, että valtioneuvoston ei tule hyväksyä tai edistää unionin lainanottoa [Puhemies koputtaa] eikä siihen liittyvää avustuspakettia. Voitteko, arvoisa pääministeri, selittää tämän ristiriidan?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt edustaja Ovaska.

14.50 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä eduskunta ja valiokunnat ovat työskennelleet täysin niin kuin kuuluu, ja niin kuin perustuslakivaliokuntakin on todennut, tässä asiassa tarvitaan kahden kolmasosan määräenemmistö. Siksi me olemme nyt täällä salissa.

Me myös tiedämme, kun omia ryhmiämme ja toisia kuuntelemme, että tämä paketti tulee menemään läpi ennemmin tai myöhemmin. [Sebastian Tynkkynen: Jos olette uhkailleet tarpeeksi!] Siksi edustaja Orpon puheenvuoro oli mielestäni keskeisin puheenvuoro tässä salissa tänään. Eli mitä jatkossa? Me käymme vähän ehkä jälkijättöistä puheenkäyttöä siitä, mitä olisi vuosi sitten pitänyt tehdä, kun nyt pitäisi katsoa, miten palataan niihin yhteisiin sääntöihin, miten palautetaan talous- ja rahaliitto takaisin siihen, mitä se on ollut, ja korjataan rakenteellisia ongelmia. Nämä ovat ne kysymykset.

Kun aina Suomessa on kritisoitu, että me olemme myöhässä vaikuttamisessa, niin voisimmeko nyt kerrankin olla ajoissa vaikuttamassa siinä, että palataan takaisin sääntöihin ja palautetaan no bail-out -periaate?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiljunen, Kimmo. [Perussuomalaisten ryhmästä: Tähän pääministeri vastaa!]

14.51 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Tavio avasi tänään tämän keskustelun sillä, että he kaipaavat syvällistä, perusteellista ja pienimpiäkin yksityiskohtia läpi käyvää, luotaavaa keskustelua. Kun kuuntelin perään tulleita perussuomalaisten puheenvuoroja, en ole aivan varma, että ryhmäpuheenjohtajan toivomus tuli täytettyä.

Edustaja Koskela totesi: ”Meidän ei pidä lähteä elvyttämään muiden maiden talouksia.” Haluaisin kysyä pääministeriltä: Onko niin, että Suomi on vahvasti vientiriippuvainen maa? Onko niin, että 60 prosenttia Suomen viennistä menee Euroopan unionin alueelle? Onko niin, että 660 000 työpaikkaa Suomessa on riippuvaisia siitä, että meillä on vientiä Euroopan unionin alueella? Onko niin, että tämän elvytysrahaston vaikutus kasvuun on noin 2 prosenttia koko unionin alueella, jolloin se vaikuttaa työllisyyteen pitkälle toistakymmentätuhatta työpaikkaa? Ja viimeinen kysymys pääministerille: onko niin, että on järkevää yhdessä pyrkiä elvyttämään Euroopan unionin markkinoita?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelä.

14.52 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Täällä äsken mainittiin tämä kuuluisa no bail-out, ja haluaisinkin kuulla, onko hallituksella kertoa yksikin asiantuntija, joka uskoo siihen, että tämä no bail-out -sääntö tai mitkään muutkaan EU:n säännöt tulevat enää palaamaan, tai yksikin asiantuntija, joka uskoo näiden teidän hehkuttamienne lausumien tehoavan Euroopan unionissa yhtään mitään.

Voisitte myös kertoa Suomen kansalle yksiselitteisesti ja selkeästi, miten se auttaa Suomen vientiä, jos me velkarahalla tuemme kilpailijamaitamme saamaan talouttaan paremmin käyntiin, viemään meiltä työpaikkoja ja yrityksiä. Miten se voi olla oikein, että me saamme vähemmän, jos me teemme paremmin? Kun Suomi ei kärsi niin paljon koronasta, Suomi saa vähemmän rahaa. Suomi hoitaa taloutensa paremmin, Suomi saa vähemmän rahaa. Suomi maksaa muille enemmän, kun me hoidamme asiamme kunnolla. Pitäisikö ne hoitaa nyt sitten huonosti? Miten se voi olla oikein, että EU:ssa rangaistaan siitä, että asiat hoidetaan hyvin? Mitä turvallisuutta se tuo meille ja mitä vakautta se tuo meille, että meiltä kiristetään suojelurahaa [Puhemies koputtaa] kansainvälisen järjestön toimesta? [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Huomasin, että usea edustaja haluaa vastata tähän kysymykseen — mutta ministeri Tuppurainen, olkaa hyvä.

14.53 **Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen:** Arvoisa puhemies! Kun Suomi tekee nyt tätä päätöstään, niin me emme tee tätä päätöstä missään tyhjiössä, vaan tämä päätös vaikuttaa koko Euroopan unioniin, kaikkiin meidän kumppaneihimme. Me teemme tätä päätöstä, totta kai, itsenäisesti omaan vakaaseen harkintaamme perustuen, mutta meidän tulee ymmärtää, että sillä on konkreettiset seuraukset kaikille meidän kumppaneillemme tässä yhteisessä unionissa ja myös siihen, miten ulkoiset suurvallat arvioivat niin Suomen toimintaa kuin EU:n yhtenäisyyttä ja EU:n toimintakykyä.

Me teemme tätä päätöstä myös aivan erityisessä tilanteessa. Me emme ole nyt eurokriisissä, emmekä me ole missään tavanomaisessa tilanteessa, vaan me olemme edelleen globaalissa pandemiassa ja siihen liittyvän talouskriisin seurausten välittömässä hoitamisessa. [Sebastian Tynkkynen: Mikä tämä vihreä siirtymä on?]

Ja siihen liittyy tämän paketin oikeusperusta. Sitä on syytä jälleen kerran tässä alleviivata, että tämä paketti perustuu EU:n yhteisten perussopimusten 122 artiklaan, joka mahdollistaa jäsenmaiden keskinäisen taloudellisen auttamisen esimerkiksi luonnonkatastrofeihin verrattavissa olevissa tilanteissa, ja tämä globaali pandemia lienee kaikkien mielestä sellainen.

Tämä ei ole 125 artiklan mukainen no bail-out -tilanne. Me emme ole kuittaamassa yhdenkään maan huonosti hoidettuja velkoja tai taloutta. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Tämä ei ole finanssikriisin seurausta tai eurokriisin seurausta, vaan kysymyksessä on taloudellinen vastaus, finanssipoliittinen toimi liittyen tähän koronakriisin laukaisemaan taloudelliseen kriisiin, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Puhemies: Shh!] joka koko unionia ja koko maailmantaloutta ravistelee.

Euroalue oli edelleen taantumassa tämän vuoden ensimmäisen vuosineljänneksen. Yhdysvalloissa kasvu on jo käynnistynyt, Kiinassa kasvu on käynnistynyt. Mitkä olisivat seuraukset, jos tämä paketti nyt kaatuisi, Suomen taloudelle, joka on poikkeuksellisen riippuvainen maailmantalouden kysynnästä avotaloutena, viennistä riippuvaisena taloutena? Näitä seurauksia me joudumme pohtimaan, kun me tätä päätöstä teemme, kuten myös sitä, miten meidän toimintaamme tulkittaisiin kumppanimaissa. [Sebastian Tynkkynen: Kuka uhkaili?]

Me tarvitsemme vaikutusvaltaa, me tarvitsemme ymmärrystä meidän omille suomalaisille näkökulmillemme, kun me teemme yhteistä politiikkaa, [Mauri Peltokangas: Milloin me käytämme sitä vaikutusvaltaa?] esimerkiksi niinkin arkisessa asiassa kuin metsäpolitiikka. Suomi on EU:n metsävaltaisimpia maita. On erittäin tärkeätä, että kumppanimaat ymmärtävät suomalaisen metsätalouden erityispiirteet. Ja kun me näitä viestejä viemme, meidän täytyy huolehtia, että Suomea kuunnellaan ja että Suomea kuunnellaan esimerkiksi turvallisuuspolitiikassa. [Petri Huru: Entä Suomen metsäpolitiikka?] Unioni perustuu vahvasti yhteiseen turvallisuuspolitiikkaan, ja esimerkiksi Venäjän viimeaikaiset toimet ovat osoittaneet, että EU:n täytyy pystyä kohtaamaan Venäjä yhdessä. Nämä ovat myös Suomelle tärkeitä asioita, joissa me tarvitsemme vaikutusvaltaa ja ymmärrystä.

Tai vaikka mainittu talouspolitiikka: EU ei saa muuttua protektionistiseksi tämän koronakriisin seurauksella, vaan Suomen ääntä tarvitaan siinä, että EU edelleen uskoo sisämarkkinapolitiikkaamme, uskomme reiluun, avoimeen vapaakauppaan. Ne ovat meille tärkeitä kysymyksiä.

Tällä tiellä valtiovarainvaliokunnan ponnet viitoittavat koko meidän talouspolitiikan linjaa aivan oikeaan suuntaan eteenpäin. Nämä ovat meidän pitkän linjan mukaisia kirjauksia. Suomi ei kannata sitä, että velat otetaan täysin yhteisvastuullisiksi, me emme kannata pysyviä tulonsiirtoja EU-jäsenmaiden välillä, ja me olemme sitä mieltä, että kyllä, kun olosuhteet sen sallivat, niin tulisi luoda hallittu valtioiden velkojen velkajärjestelymekanismi. Katson, että näillä linjauksilla eduskunta voi varsin luottavaisin ja hyvin mielin hyväksyä tämän päätöksen ottaen huomioon sen poikkeuksellisen pitkävaikutteiset ja moniulotteiset vaikutukset [Puhemies koputtaa] meidän koko eurooppapolitiikkaamme ja kansainväliseen asemaamme. [Sebastian Tynkkynen: Meillä on propagandaministeri täällä!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Essayah.

14.57 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että ministeri Tuppurainen otti esille tämän oikeusperustan, 122 artiklan. Siinähän nimenomaisesti todetaan, että luonnonkatastrofiin tai muuhun tällaiseen ennalta-arvaamattomaan tapahtumaan käytettävän avustuksen, kaiken sen, tulee perustua puhtaasti ja pelkästään sen kriisin hoitamiseen, ei suinkaan siihen, että katsotaan edeltävien vuosien työllisyys- ja talouslukuja, millä perusteella rahaa nyt jaetaan. Eli tämä oikeusperustan rikkominen kertoo jo it-

sessään sen, että kyseessä on finanssipoliittinen elvytysväline, jolla autetaan näitä heikompia maita.

Ja niin kuin ekonomistit ovat todenneet, tämän koko operaation tärkein viesti Euroopassa on nyt se, että muut jäsenmaat tulevat ja hoitavat huonosti asiansa hoitaneitten maitten tilanteen. Ja siinä mielessä tälle salille on aivan selvää, että tällä tavalla, millä Suomi on nyt sitoutumassa tähän elpymisvälineeseen, monivuotisen rahoituskehyksen kytkemiseen, rikotaan unionin perussääntöjä. [Puhemies koputtaa] Meillä ei ole Suomen kansan antamaa mandaattia tämäntyyppiseen järjestelmään mukaan menemiseen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt edustaja Vartiainen.

14.58 **Juhana Vartiainen kok:** Arvoisa puhemies! Ministeri Tuppurainen käytti täällä hyvän puheenvuoron, ja haluaisin itsekin kehua tätä valtiovarainvaliokunnan mietintöä, joka hyvin linjaa Suomen lähestymistä Euroopan unionin kehittämiseen. Näillä linjauksilla — joita kyllä luetaan Euroopan pääkaupungeissa, useissa hyvin tyytyväisinä — olemme itse asiassa paremmassa tilanteessa kuin aikaisemmin, kun tällä tavalla näitä paalutuksia on tehty.

Ja toivoisin todella, että pääministeri Marin myös tähän edustaja Orpon kysymykseen vastaisi luonnehdinnoilla. Vaikka pidän nyt tätä lähestymistapaa hyvänä ja uskon, että eduskunta tältä pohjalta pääsee eteenpäin — jos hallitus lievän kritiikin voisi ottaa vastaan — niin minusta liian vähän on puhuttu näistä pitkän aikavälin kehityssuunnista. Kun Saksassa ja Ranskassa selvästi monet merkittävät tahot näkevät tämän kokonaan uudenlaisena lähestymistapana, niin minun mielestäni olisi hyvä, että tätä meidän, Suomen, strategista suhtautumista tässä tilanteessa, [Puhemies koputtaa] te, hallitus, valaisisitte eduskunnalle, ja saisimme siitä hyvän keskustelun. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja aika. — Otetaan vielä edustaja Vähämäki ja sen jälkeen ministeri Vanhanen.

15.00 **Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Täällä aikaisemmin muun muassa edustaja Kiljunen elvytyspakettia kauniisti kehui ja sen tuomia hyötyjä meille täällä esitteli, [Kimmo Kiljunen: Esitin kysymyksen!] — ja esitti myöskin kysymyksen. Mutta hän valitettavasti kuvasi vain tämän elvytyspaketin näitä niin sanottuja positiivisia puolia, joista tosin VM on todennut, että ne kasvuodotuksetkin sillä ovat Suomen osalta hyvin heikot. Tosiasiassa tässä ollaan muuttamassa EU:ta fiskaaliunioniksi, jolla on omat tulot, menot, yhteiset velat. Tässä on liittovaltiokehityksestä kysymys. Meiltä puuttuu täysin laajamittainen keskustelu fiskaaliunionista. Ja jos ihmiselle sanottaisiin, että vastapuolella on se, että EU muuttuu fiskaaliunioniksi ja myöskin ne vastuut ulottuvat 2058 vuoteen asti, niin tilanne olisi aivan toinen. Fiskaaliunionista ei ole paluuta, ja EU tulee lisäämään meidän monikansallisille yhtiöille huomattavasti lisää vastuuta ja kustannuksia, ja samalla Suomen valtion oma fiskaalinen kapasiteetti ajetaan alas. [Puhemies koputtaa] Eivät nämä jättidigiyhtiöt, USA:laiset, tähän osallistu, koska tämä koskee vain EU:ta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt on aika täynnä. — Ja ministeri Vanhanen, olkaa hyvä.

15.01 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen:** Arvoisa puhemies! Jos tämä elvytykseen käytettävä raha maksettaisiin takaisin niin kuin normaali EU:n budjetti eli maksettaisiin jäsenmaksuista takaisin samoina vuosina kuin se raha käytetään, niin mitä järkeä siinä olisi? Tämän elvytyksen idea on siinä, että nyt, kun tarve on, käytetään rahaa ja se maksetaan myöhemmin takaisin. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Siksi tämä järjestely on olemassa.

Tarvitaanko tätä järjestelyä? Tässä päivän ensimmäiset puheenvuorot viittasivat siihen, että kasvua on muutenkin käynnissä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Siirrytään Arhinmäen taktiikkaan: ei makseta koskaan!] Kyllä, kasvua on käynnissä. Maailmantalous kasvaa ehkä 6 prosenttia tänä vuonna mutta EU:n talous vain reilu 4 prosenttia, ja siinä laskelmassa on jo alustava arvio myös tämän RRF:n vaikutuksesta. Me jäämme jälkeen muun maailmantalouden kehityksestä. Jos me nyt eurooppalaisen yhteiselvytyksen poistaisimme, jäisimme entistä enemmän jälkeen.

No sitten toinen erimielisyyden aihe koskee sitä, onko järkevää elvyttää koordinoidusti yhteisillä pelisäännöillä vai tehdä se kaikki vain kansallisesti. Sallikaa se, että olemme tästä erimielisiä. Hallituksen mielestä ja tämän paketin kannattajien mielestä on järkevää yhteisellä talousalueella, yhteisellä kauppa-alueella, käyttää koordinoitua elvytystä.

Kolmas huomio liittyy tähän oikeusperustaan. Olen tässä salissa ainoa, joka oli viisi vuotta hallitustenvälisen konferenssin jäsenenä, Suomen neuvottelijana, kun nykyistä perussopimusta ja tätä solidaarisuusartiklaa neuvoteltiin. Sitä valmisteltiin konventissa — edustaja Kiljunen on toinen todistaja siitä — käytettiin luonnononnettomuusperustaa, mutta jos silloin olisi ollut esillä pöydällä, että meille tulee luontoon liittyvä onnettomuus, joka tappaa puoli miljoonaa eurooppalaista ja vie tänäkin vuonna julkiset taloudet kahta maata lukuun ottamatta yli 3 prosentin alijäämään, niin olisi varmasti todettu, että se on täysi peruste tälle. [Leena Meri pyytää vastauspuheenvuoroa] Sitä käytetään tämän onnettomuuden jälkiseurausten maksamiseen. Yksikään instituutio ei ole todennut Euroopassa, että tämä olisi perussopimuksen vastainen. [Sebastian Tynkkynen: Halutaan tehdä pysyvä järjestely!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Niemi.

15.03 **Veijo Niemi ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kysymykseni liittyy juuri tähän SEUT-sopimukseen ja 122 artiklaan. Se sanoo, että 122 artiklan mukaan perussopimusten periaatteista voidaan poiketa esimerkiksi luonnonkatastrofien tai poikkeuksellisten tapahtumien seurauksena. Juuri tähän mahdollisuuteen on komissio nyt vedonnut. Oikeusoppineet esimerkiksi Saksassa ovat kuitenkin huomauttaneet, että artikla on kyseenalainen peruste tulonsiirtorahastolle, koska se koskee katastrofiapua yksittäisten maiden kohdalla. Miten vastaatte tähän, arvoisa pääministeri?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Vanhanen vastaa saman tien.

15.04 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen:** Olin viiden vuoden ajan neuvottelemassa tätä perussopimusta. Ne eri vaiheet, jotka tässä olivat, tunnetaan. Totta on, että luonnononnettomuutta tai muita vastaavia käytettiin perusteena. [Sebastian Tynkkynen: Vastatkaa kysymykseen! — Vasemmalta: Kuunnelkaa vastausta!] Siellä oli Tonavan tulvia, jotka herättivät tämän keskustelun, ja totta on, että silloin ajateltiin niin, että se kohdistuu

rajatuille alueille. Mutta totta on myös se, että tässä on kyse luonnononnettomuudesta, joka koskee meitä kaikkia. [Sebastian Tynkkynen: Eri tavoilla!] Puoli miljoonaa eurooppalaista on kuollut. Kyllä tämä on onnettomuus — suurin onnettomuus toisen maailmansodan jälkeen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Guzenina.

15.05 **Maria Guzenina sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän piti siis tuossa reilu tunti sitten olla täällä salissa äänestämässä. Eilisillan istunto venyi hyvin pitkäksi. Nyt jatkamme täällä tätä keskustelua. [Perussuomalaisten ryhmästä: Se keskeytettiin!] Ja kun tulin tänne saliin, niin ihmettelin, kun täällä oli valtavasti naureskelua, sellaista uhoenergiaa, ja ajattelin, että mitäköhän tästä keskustelusta tulee, mutta nyt kun olen kuunnellut näitä perussuomalaisten esittämiä kysymyksiä ja näihin hyvin perusteellisia vastauksia sieltä ministeriaitiosta, [Sebastian Tynkkynen: Ei tullut vastausta äsken! — Perussuomalaisten ryhmästä: Ei vastauksen vastausta!] niin pidän itse asiassa erittäin hyvänä, että me nyt täällä istumme — istutaan vaan monta tuntia vielä eteenpäin, istutaan vaikka koko viikonloppu. Mitä enemmän me keskustelemme, sitä enemmän teidän silmänne aukeavat. Te saatte hyviä, asiallisia vastauksia. Se huoli, mikä kansalla on ollut, on totta kai perusteltu, mutta kun tieto tulee, niin tieto rauhoittaa. Jos ajatellaan pelkästään sitä, että sisämarkkinoiden hyöty Suomelle on [Puhemies koputtaa] yli 13 miljardia euroa vuodessa, niin eikö tämä jo [Puhemies: Ja nyt on aika täyttynyt!] itsessään ole hyvä peruste sille, että me emme ainakaan EU:sta eroa, niin kuin ilmeisesti teidän tarkoituksenanne on? Ja nyt tämä paketti hyväksytään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja seuraavaksi edustaja Tynkkynen.

15.06 **Sebastian Tynkkynen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Emme valitettavasti saaneet vastausta tähän edustaja Niemen erinomaiseen kysymykseen. Itse esitän muuta.

Emme ole saaneet kaikkea muutakaan tietoa elpymispaketin päätöksenteon tueksi. Miksi te olette antaneet niin salaisia tietoja valtioneuvostosta suoraan Ylelle EU:n väitetystä uhkailusta mutta Suomen kansanedustajille ette näitä tietoja vieläkään ole suostuneet antamaan? [Perussuomalaisten ryhmästä: Röyhkeää!] Milloin saamme nämä tiedot kansanedustajina, koska me emme voi tehdä päätöstä asiasta ennen kuin olemme saaneet riittävästi tietoa? Ja haluan konkreettisen vastauksen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Satonen.

15.07 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Politiikkaa tehdään ajassa, ja nyt ollaan siinä ajassa, että me ollaan hyväksymässä sitä ratkaisua, joka tosiasiallisesti viime juhannuksena tehtiin. Jos Suomi nyt tämän yksin kaataisi, niin kyllä se viesti olisi se, että meidän sanaamme ei voi luottaa, ja ei sillä tavalla voi toimia. [Sebastian Tynkkynen: Käsittämätöntä!]

Kokonaan eri asia on sitten se, miten mennään tästä eteenpäin. Ja kysyisin pääministeriltä myös sitä, mitä täällä jo edustaja Orpo, ja myöskin edustaja Vartiainen, on kysynyt — ja toivon, että pääministeri ja myös eurooppaministeri voisivat kuunnella — että miten

Suomi aikoo nyt viedä konkreettisesti eteenpäin niitä valtiovarainvaliokunnan lausumia, joita tässä salissa hyvin vahvasti tuetaan. Aiommeko me liittoutua uudestaan edes hansamaiden kanssa, tai millä tavalla me saamme niitä asioita eteenpäin? On ihan selvää, että lähivuosina tullaan päättämään, mihin Euroopan unioni menee, ja meille on äärimmäisen tärkeää, että se menisi siihen suuntaan, [Puhemies koputtaa] johon me haluamme. Millä tavalla aiotte toimia?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kymäläinen.

15.08 **Suna Kymäläinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen aika surullisena seurannut tätä keskustelua, ennen kaikkea Suomen kansalaisten osalta. Tähän elpymisvälineeseen liittyy paljon huolia kansalaisten osalta, eikä eduskunta keskustelullaan ole valitettavasti pystynyt noita huolenaiheita monenkaan osalta tämän tarkoituksellisen vääristelyn ja faktojen tästä keskustelusta pois jättämisen johdosta tokeuttamaan. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] — Kerron esimerkin vääristelystä siltä osin, että valtiovarainvaliokunta on mietintöönsä aivan selkeästi, yksiselitteisesti, kirjoittanut, että tämä on kertaluonteinen elvytyspaketti. Silti te kuitenkin jatkuvasti epäilette meidän valtiovarainvaliokunnan mietintöönsä kirjoittamaa tekstiä ja tuotte sen tähän keskusteluun. Se on selkeää vääristelyä.

Harvoin on mistään kysymyksestä ollut [Puhemies koputtaa] yhtä suurta yksimielisyyttä palkansaajajärjestöjen, elinkeinoelämän ja talousviisaiden osalta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt aika täynnä. — Edustaja Elomaa.

15.09 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Elpymispaketti tulisi heijastumaan Suomen talouteen negatiivisesti vielä pitkän aikaa. Se neuvottelutuloshan oli miinus 4 miljardia. Lisäksi uusia elvytyspaketteja mahdollisesti on tulossa, ja se tieto on tullut EU:n ytimestä.

Koronakriisi kiihdyttää Suomen jo pitkään vauhdissa ollutta velkaantumista entisestään. Kokonaistilanne on varsin vakava, velkakellon kierroksia ei voi loputtomiin kiihdyttää, ja hallituksella on väistämättä edessä menoleikkauksia tai veronkorotuksia. Kysynkin asianomaiselta ministeriltä — ja tämä on tulevaisuutta: onko ansiotuloverotukseen luvassa korotuksia lähitulevaisuudessa näiden kasvavien menojen paikkaamiseksi?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Östman.

15.10 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaan hetkeksi tähän rokotehankintakeskusteluun. Ihmettelen suuresti, mistä edustaja Kyllönen oli saanut tietonsa. Eikö hän hallituspuolueen edustajana tiedä, että esimerkiksi Oslon rauhansopimuksessa on sovittu selkeästi, että palestiinalaishallinto vastaa terveydenhuoltoasioista sekä Länsirannan kaikilla alueilla että Gazassa? Israelin hallitus oli kyllä tarjonnut palestiinalaishallinnolle myöskin apua, mutta palestiinalaishallinto hankki Sputnik-rokotteita kansalleen. [Naurua — Jani Mäkelä: Kuinka ollakaan!] Ja haluaisin kysyä sitä, että kun Israel nyt oli näin nopeasti liikkeellä hankkimassa rokotteita, niin jos se olisi ollut joku toinen maa — vaikka palestiinalaishallinto olisi pystynyt hankkimaan Pfizeria yhtä nopeasti —

olisiko heitä sitten syytetty samalla tavalla, että he käyttävät kansalaisiaan koekaniineina, niin kuin te nyt leimasitte israelilaisia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lindén.

15.11 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä keskustelu kiteytyy muutamaan hyvin tärkeään rahasummaan. Tämä monivuotinen rahoituskehys, 1 087 miljardia euroa, on 1 prosentti vuosien 2021—2027 EU:n bruttokansantulosta, joka on noin 100 000 miljardia euroa. Mutta keskustelu pyörii nyt sen 750 miljardin eli tämän elpymisvälineen ympärillä, ja jos me siitä katsomme sitä 390:tä miljardia, joka on tämä avustusten osuus — yleensähän on niin, että EU:ssa vauraammat maat maksavat enemmän kuin niin sanotusti saavat, mutta niiden kansantalous hyötyy siitä kuitenkin merkittävässä määrin — niin nyt kun tämä summa, jonka muun muassa edustaja Elomaa äsken mainitsi, tämä 3,9 miljardia, joka on se 6,6 ja 2,7 miljardin ero, maksetaan 30 vuodessa takaisin, se on 130 miljoonaa euroa vuodessa, 23 euroa [Puhemies koputtaa] asukasta kohti Suomessa. Tämäkö on se, millä mittaamme isänmaallisuuden, 23 euroa per asukas vuodessa?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt meni aika täyteen. — Edustaja Rantanen, Mari. Jaha, edustaja Rantanen on lähtenyt. Otetaan... [Mari Rantanen on ylälehterillä] — Ai siellä, niin korkealla. Joo, hienoa.

15.13 **Mari Rantanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä erityisesti kokoomus on kysynyt valtiovarainvaliokunnan mietinnön lausumista, kuinka ne vaikuttavat hallituksen linjauksiin EU-politiikassa. Nyt kuitenkin viime kesänä perustuslakivaliokunta antoi lausuman, joka totesi, että valtioneuvoston ei tule edistää tätä pakettia, ei yhteistä lainanottoa mutta ei myöskään näitä avustusmuotoisia tukia. Kysyisin nyt pääministeri Marinilta: kuinka todennäköisesti valtiovarainvaliokunnan lausumat vaikuttavat teidän toimintaanne, jos perustuslakivaliokunnankin lausumalla pyyhitte pöytää? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Werning.

15.14 **Paula Werning sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on kyse koko Euroopan elpymisestä, ja Suomi on osa Eurooppaa. Ymmärrän, että tämä paketti jakaa mielipiteitä, kuten täällä salissakin, mutta harvoin mistään kysymyksestä ollaan näin laajalti yksimielisiä asiantuntijoiden keskuudessa kuin siitä, että Suomen kannattaa hyväksyä tämä paketti. Palkansaajajärjestöt, elinkeinoelämä ja talousviisaat ovat tämän kannalla. On hyvä muistaa, että Suomi on pienen pieni vientivetoinen maa, ja meille EU:n avoimet sisämarkkinat ja taloudellinen vakaus ovat ensiarvoisen tärkeitä.

Haluan kiittää myös pääministeriä ja ministeri Tuppuraista selkeistä vastauksista ja hyvistä puheenvuoroista — täysin ymmärrettäviä, jos on vain halua ymmärtää. Näitä vastauksia tarvittiin kyllä oikomaan näitä salissakin esiin nousseita väärinkäsityksiä, joihin perussuomalaiset sieltä toistuvasti ottavat kantaa ja joita tuovat esille.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Sekunnin murto-osan liian myöhässä huomasin, että valiokunnan puheenjohtajalle oli ikään kuin osoitettu edellinen. — Edustaja Koskinen.

15.15 **Johannes Koskinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuohon kysymykseen valtiovarainvaliokunnan ponsien vaikuttavuudesta: jos ja kun eduskunta ne hyväksyy, niin niillähän on hyvin vahva poliittinen velvoittavuus, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] ja tätähän ovat myös ministerit todistaneet, että ne otetaan vakavasti tulevaa eurooppapolitiikkaa linjattaessa ja toteutettaessa.

Täällä edustaja Tynkkynen väitti, että eduskunta ei olisi saanut tietoonsa sitä medialle vuodettua tai vuotanutta muistiinpanoa, jossa oli kerrottu oikeuspalvelun ja sitten valtioneuvoston kanslian välisistä keskusteluista. Valtiovarainvaliokunta sai sen luettavakseen, jokainen jäsen, ja noudatimme kuitenkin sitä vaiteliaisuuspyyntöä, jonka valtioneuvoston kanslia esitti. [Sebastian Tynkkynen: Olkiukko!] Sen verran voin kertoa, että se muistiinpano kertoo aika luonnollisesta asiasta: kun oli esitetty vaihtoehdoksi se, että Suomella on joku muu reitti, [Puhemies koputtaa] jos tätä ei hyväksytä, niin siinä tarkasteltiin sitten, mikä todellisuudessa saattaisi olla sen seuraus, jos tätä pakettia ei hyväksytä. [Sebastian Tynkkynen: Nimi mainittu!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Nyt on aika täynnä. — Edustaja Tynkkysen nimi mainittu, ja olkaa hyvä.

15.16 **Sebastian Tynkkynen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Tämä on todella inhottavaa, että vääristellään sitä, mitä toiset täällä sanovat. [Välihuutoja vasemmalta] Nimenomaan hyvin yksiselitteisesti ilmaisin sen, että me kaikki kansanedustajat emme ole saaneet tätä tietoa, mutta siitä huolimatta tämä tieto on tarkoituksellisesti vuodettu jo aikaisemmin, ennen valiokunnan käsittelyä Ylelle. Eli se on lähtenyt selkeästi tiedotusvälineille, mutta meille kaikille, jotka täällä päätöksiä ollaan tekemässä näin historiallisesta asiasta, sitä tietoa ei voida antaa. Tästä puhuin, ja en voi kuin ihmetellä, miksi ohjasit tämän heti sivuraiteelle.

Vaadin edelleenkin vastausta siinä kohtaa kun ministerit sitten vastaavat, jotta saamme tästä tiedon. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Vielä edustaja Koskinen.

15.17 **Johannes Koskinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei ohjattu sivuraiteelle. [Sebastian Tynkkynen: Ohjasit!] Edustaja Tynkkynen sanoi, että eduskunta ei saanut tietoa, ja eduskunta tässä tapauksessa oli valtiovarainvaliokunta, joka valmisteli mietintöä asiasta, jota tuo tietopyyntö koski, ja silloin se eduskunnan puolesta toimi siinä vaiheessa ja sai tarvitsemansa tiedon. [Sebastian Tynkkynen: Toimiiko Yle eduskunnan puolesta?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Otetaan tästä välistä edustaja Pirttilahti ja sen jälkeen ministereiden puheenvuorot, ja sitten vähän aikaa taas puhujalistaa.

15.18 **Arto Pirttilahti kesk** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Ihan tähän samaan, näihin ponsiasioihin: Täällä on arvioitu juurikin näitten ponsien merkitystä, mutta toisaalta myös sitten kunnioittamani perussuomalaisten edustaja Vähämäki on sanonut, että perussuomalaiset ovat hyväksyneet nämä ponnet mutta teillä on myös kahdeksan muuta pontta. Näissä on hyvin samansuuntaisiakin, mutta kysyisin ministereiltä: Oletteko

perehtyneet näihin perussuomalaisten ponsiin, varsinkin ponsiin 4, 5 ja 6, joka suoraan ohjaa Suomea euroeroon näillä asioilla? Oletteko perehtyneet, ja voitteko vastata näihin?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt ministereille mahdollisuus vastata. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

15.18 **Pääministeri Sanna Marin:** Arvoisa puhemies! Ensinnäkin viime kesän päätöksenteosta: Kyllä, perehdyimme huolellisesti perustuslakivaliokunnan lausuntoon, jonka se oli toimittanut suurelle valiokunnalle, ja juuri niitä kysymyksiä, joita perustuslakivaliokunta esitti, veimme neuvotteluissa eteenpäin. Neuvottelimme tätä avustusmuotoista osuutta merkittävästi pienemmäksi. Se oli yksi asia, jota siellä edellytettiin. Toinen erittäin merkittävä, iso kysymys oli tämä tarkkarajaisuus, ja siihen erityisesti keskityimme, ja tätä veimme vahvasti eteenpäin, ja sen saimme neuvoteltua sinne sisälle. Vastaisuudessa, kun tätä asiaa toivottavasti tästäkin eduskunnasta voidaan viedä eteenpäin, kaikkien jäsenmaiden vastuut on erittäin tarkasti rajattu. [Jussi Halla-ahon välihuuto] Eli kyllä perehdyimme perustuslakivaliokunnan lausuntoon, ja kyllä toimimme niiden asioiden mukaisesti, joita perustuslakivaliokunta edellytti. Mutta suuri valiokunta on tietenkin se valiokunta, joka Suomessa toimii valiokuntana, joka ohjeistaa neuvottelijoita. Kaikki nämä asiat huomioimme, ja niitä edistimme neuvotteluissa, ja näissä myös onnistuimme.

Edustaja Orpo kysyi, millä tavalla edistäisimme näitä valtiovarainvaliokunnan ponsia, kun oletettavasti ja toivottavasti eduskunta tämän kokonaisuuden saa käsiteltyä ja hyväksytettyä. Ilman muuta, näitä edistämme yhteistyössä niiden samanmielisten maiden kanssa, joiden kanssa olemme tehneet yhteistyötä esimerkiksi tämän elpymisvälineen osalta. Näitä maita ovat oletettavasti tulevaisuudessakin esimerkiksi Ruotsi, Hollanti, Tanska ja Itävalta. Näiden maiden kanssa teemme vahvaa yhteistyötä koko tuon neuvotteluprosessin ajan. Meillä oli yhteisiä näkemyksiä erityisesti tähän elpymisvälineeseen liittyen, mutta sitten joissakin kohdissa meillä oli myös eriäviä näkemyksiä, mitä tulee monivuotiseen rahoituskehykseen. Esimerkiksi Suomelle on ollut tärkeää, että neuvottelemme itsellemme tämän oman kuoren, erillisrahoituksen, koska me olemme hyötyneet siitä taloudellisesti enemmän kuin esimerkiksi olisimme hyötyneet näistä jäsenmaksupalautuksista, joita taas tämä muu nelikko ajoi. Eli meillä on sellaisia asioita, joita yhdessä ajamme ja edistämme, ja näin tulemme tulevaisuudessakin toimimaan, ja sitten meillä on erilliskysymyksiä, joihin myös haemme kumppanimaita. Jos otan tästä esimerkin, esimerkiksi metsäpolitiikka on sellainen, jota edistämme vahvasti Ruotsin kanssa Euroopan unionissa, ja viime viikolla, kun olin Portossa, keskustelin myös tästä metsäyhteistyöstä Portugalin pääministeri António Costan kanssa. Suomella ja Portugalillakin on yhteistä metsäpolitiikan saralla, ja teemme tässä yhteistyötä. Eli kyllä, me haemme kumppanimaita. Kaikissa keskeisissä kysymyksissä pyrimme aina edistämään Suomen näkökulmaa, Suomen etua, meille kansallisesti tärkeitä kysymyksiä, ja ilman muuta myös näiden valiokunnan ponsien osalta tulemme vahvasti toimimaan.

Edustaja Elomaa kysyi ansiotuloverotuksesta. Se ei sinänsä liity tähän pakettiin, mutta jos viittaatte kehysriiheen, kun siellä olemme päättäneet myös siitä, että tulemme tekemään veropohjaa vahvistavia ratkaisuja, niin näitä ei ole tarkoitus tehdä ansioveropuolella, eli ei. Haluan sillä hälventää huolia siitä, että olisimme seuraavina vuosina esimerkiksi ansiotuloverotusta kiristämässä: Näin emme ole tekemässä. Me etsimme ennen muuta sellaisia veropohjaa laajentavia ja vahvistavia toimia, jotka eivät haittaa yritysten toimintaa, ei-

vät haittaa työllisyyttä eivätkä iske kansalaisten kukkaroon, eli pyrimme tekemään tässäkin oikeudenmukaista politiikkaa. [Puhemies koputtaa]

Mitä tulee vielä tähän edustaja Tynkkysen kysymykseen liittyen muistioon, joka on vuodettu Ylelle: En tiedä, kuka on vuotanut. Mutta eduskunnalle on minun tietojeni mukaan, kuten täällä valiokunnan puheenjohtaja jo totesi, toimitettu ne materiaalit, joita esimerkiksi edes minulla ei ole ollut, vaan ne on annettu valtiovarainvaliokunnalle. En tiedä, kuka virkamies on keskustellut kenen kanssa ja minkälainen keskustelun sisältö on ollut, enkä tiedä myöskään sitä, kuka Ylelle mahdollisesti tällaisen tiedon on antanut. [Sebastian Tynkkynen: Kysymys oli, milloin saamme ne tiedot!] Mutta tärkeää on se, että valtiovarainvaliokunta kuitenkin on saanut nämä muistiinpanot. [Sebastian Tynkkynen: Ette vastannut kysymykseen! — Maria Guzenina: Hyvin vastasi!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt ministeri Tuppurainen, myös 3 minuuttia.

15.22 **Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen:** Arvoisa puhemies! Ensiksi tästä juridisesta puolesta ja keskustelusta, joka tuntuu monin osin olevan kovin Suomi-keskeinen: Muissa jäsenmaissa on luotettu niihin arvioihin, joita on tehty ensinnäkin komissiossa, että tämän elpymisvälineen ja kokonaisuuden oikeusperusta on kunnossa. Tämä on tehty komission alkuperäisessä esityksessä. Myöhemmin päämiehet ovat yksimielisesti Eurooppa-neuvostossa todenneet, että esitys noudattelee EU:n perussopimuksia, ja myös neuvoston oikeuspalvelu Suomen pyynnöstä tehtyään arvioinnin totesi, että tämä esitys on EU:n omien perussopimusten mukainen. Tämä juridinen keskustelu on toki tärkeää, mutta muissa maissa siihen ei ole vastaavalla tavalla jääty kiinni, kuten Suomessa. Tämän globaalin pandemian oloissa on mielenkiintoista, että juuri meillä tämä keskustelu näin paljon nyt vie aikaa. Sinänsä arvokasta, mutta esimerkiksi Saksan perustuslakituomioistuin Karlsruhessa ei pysäyttänyt tämän välineen ratifiointia bundestagissa vaan pikemminkin totesi, että tämän kaatuminen olisi myös Saksalle taloudellisesti ja poliittisesti erittäin haitallista. Keskustelu tästä jatkuu, mutta valtioneuvoston kanta on selvä: oikeusperusta on kunnossa.

Toiseksi, puhemies, tästä ehdollisuudesta: Valtioneuvostokin pitää aivan välttämättömänä, että varojen käyttö on sidottu uudistuksiin, rakenteellisiin uudistuksiin, eurooppalaisen talouspolitiikan ohjausjakson suositusten mukaisesti. Me haluamme tukea kestävää siirtymää ilmastoneutraaliin talouteen ja digitalisaatioon ja sitä kautta huolehtia Euroopan kilpailukyvystä tässä globaalissa maailmantalouden jälleenrakennuksessa, jossa Yhdysvallat ja Kiina ottavat valtavia harppauksia eteenpäin. Talouspolitiikan ehdollisuudella, sitomisella rakenteellisiin uudistuksiin, me varmistamme sen, että myös suomalaisille vientiyrityksille syntyy vähähiilisyyteen ja digitaalisuuteen perustuvia vientimarkkinoita.

Myös tämä oikeusvaltioehdollisuus on tässä ajassa erittäin tärkeää. Eri puolilla Eurooppaa kasvaa eräänlainen nostalgia menneeseen, oikeusvaltion kyseenalaistaminen, jopa demokratian kyseenalaistaminen, ja EU:lla pitää olla välineitä puuttua tähän kasvavaan oikeusvaltion väheksyntään, ja tämä oikeusvaltioehdollisuus on tässä meille tärkeä väline. [Sebastian Tynkkynen: Perussopimuksien rikkomiseen!]

Lopuksi: Pääministeri kuvasi erinomaisesti sitä tapaa, jolla Suomi eurooppapolitiikkaa tekee. Me otamme nämä valtiovarainvaliokunnan ja tulevat eduskunnan ponnet vahvasti huomioon ja keskiöön kaikessa meidän eurooppapolitiikan vaikuttamisessamme, niin suhteessa komissioon, joka tekee esitykset, kuin esimerkiksi neuvoston puheenjohtajaan, joka

johtaa ministerineuvoston kokouksia, ja sitten luonnollisesti suhteessa meidän kaikkiin kumppaneihin, joita haemme niin tästä nuukasta nelikosta kuin esimerkiksi myös Ranskasta ja Espanjasta, muutamia mainitakseni. Myös näissä maissa täytyy Suomen näkökulma tuntea.

Puhemies! Aivan lopuksi: Suomalaiset ovat tehneet aikanaan kansanäänestyksen myötä sen päätöksen, että me olemme osa Euroopan unionia, mikä tarkoittaa sitä, että me teemme osan omista asioistamme yhdessä toisten EU:n jäsenmaiden kanssa, ja siitä tässäkin on kysymys. Tässä eivät ole vastakkain Suomen itsenäisyys, sen menettäminen, ja sitten eurooppalainen päätöksenteko meidän oman päätöksentekomme tilalle, vaan kysymys on siitä, että osana tätä unionia Suomi on vahvempi vaikuttaja eli me olemme entistä vaikutusvaltaisempia turvaamaan kansalaisten hyvinvointia. [Puhemies koputtaa] Siitä on kysymys myös tässä elpymiskokonaisuudessa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Vanhanen.

15.25 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen:** Arvoisa puhemies! Edustaja Pirttilahti kysyi, onko luettu nämä vastalauseen ehdotukset ponsiksi. On luettu. [Jussi Halla-aho: Niistä jopa keskusteltiin eilen!] Samalla kun perussuomalaiset esittävät EU:n budjetin ja elpymisvälineen hylkäämistä, esitetään, että eduskunta edes edellyttäisi käytännössä sitä, että Suomi ryhtyisi rakentamaan tietä Suomen euroerolle. Sitähän tarkoittavat ne teidän pontenne. [Vasemmalta: Sitä se tarkoittaa! — Vasemmalta: Kyllä!] Suoraan sanoen kaikki ne, jotka reaalitaloudesta aidosti kantavat huolta — työpaikoista, investoinneista, kaupankäynnistä, siitä, että tästä kriisistä taloudellisesti selvitään — kaikkein vähiten siihen nyt kaipaavat vielä lisäksi sitä, että ensin luovuttaisiin eurooppalaisesta koordinoidusta, yhteisillä pelisäännöillä tapahtuvasta elvytyksestä ja lisäksi sitten ruvettaisiin horjuttamaan yhteisvaluuttaa. [Jussi Halla-aho: Menisikö sitten yhtä huonosti kuin Tanskalla?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt, arvoisat edustajat, siirrytään hetkeksi aikaa purkamaan puhujalistaa. Siellä on edustajia, jotka ovat aamuyöstä lähtien odottaneet vuoroaan. — Edustaja Ranne.

15.26 **Lulu Ranne ps:** Arvoisa puhemies! Ensin kommentoin ministeri Vanhaselle hieman.

EU:n pitäisi olla yhteisö, jossa ollaan vapaaehtoisesti, jossa kaikki noudattavat sääntöjä ja kaikilla on hyvä olla ja josta myös pääsee pois. Tämä meidän esityksemme hylkäämiseksi on sellainen, että me emme voi hyväksyä sitä, minkälainen EU tästä on syntymässä.

Euroopan komissio on tehnyt massiivisen virheen halussaan syöttää elpymispaketti jäsenmaiden kurkusta alas. Sitoessaan elpymisvälineen monivuotiseen rahoituskehykseen on se vienyt itseltään ja sitä ajavilta hallituksilta kyvyn katsoa välillä ikkunasta ulos ja reagoida siihen, mitä siellä tapahtuu. Sieltä nimittäin näkyy todellinen inflaatioriski, ja siihen pitäisi kyetä reagoimaan tässä ja nyt.

Elpymisvälineen avustusidea leivottiin kasaan vuosi sitten ja silloinkin väärin perustein. Maailma sekä tiedot ja käsitykset tulevasta olivat silloin aivan erilaiset kuin mikä todellinen tilanne on nyt. Maailma ja alueiden taloudet kehittyvät nyt tavalla, joka tekee elpymisvälineestä ei vain tarpeettoman vaan erittäin vahingollisen. Järkevä ja rehellinen poliitikko ja virkakoneisto ymmärtäisi nyt arvioida tilanteen uudelleen: perua vahingollisen

politiikkatoimien härkäpäisen läpi puskemisen ja laatia laaja-alaisella yhteistyöllä uuden suunnitelman. Komissio on oman kuvitellun fiksuutensa ansassa. Se ei saa normaalia budjettia eteenpäin ilman sitä elpymisvälinettä, josta pitäisi kiireesti hankkiutua eroon.

Suomen politiikkaa taas vaivaa se, että oleellista ei ole, onko eri puolueiden ajamassa politiikassa järjen häivää, oleellista on olla eri mieltä perussuomalaisten kanssa. Esimerkiksi kokoomus ja keskusta löytävät itsensä hämmentyneinä ajamasta älyvapaita toimia, koska järkevien toimien ajaminen tarkoittaisi, että olisikin samaa mieltä perussuomalaisten kanssa. Hyvät kollegat, ei se olisi vaarallista. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei olisi!]

Arvoisa puhemies! Koska massiivinen rahan pumppaus markkinoille ei ole aiheuttanut kuluttajahintainflaatiota, ollaan jälleen erehdytty luulemaan, että tällä kertaa kaikki on toisin. Rahamäärän kasvu on ruokkinut talouden finansialisaatiota, mikä on näkynyt esimerkiksi osakekurssien järjettömänä nousuna ja toisaalta reaalitalouden investointien vähäisyytenä. Hyödyke- ja tehdashinnat ovat rajussa nousussa, ja Euroopassakin on maita, joiden keskuspankit nostavat korkoja. Pelkästään inflaatio-odotukset lisäävät sijoittajien epävarmuutta ja voivat aiheuttaa suuria liikkeitä pörsseissä ja rahamarkkinoilla. Koko kuvaa ei saa seuraamalla ainoastaan kuluttajahintainflaatiota, vaikka voidaan tietysti taittaa peistä siitä, johtaako tämä hintojen raju nousu lopulta kuinka kovaan laaja-alaiseen ja jatkuvaan kuluttajahintainflaatioon. Se ei kuitenkaan ole nyt se oleellinen asia. Julkis- ja velkarahoitteinen elvytys on älytöntä tilanteessa, jossa logistiikka ja tuotantokapeikot sekä kiihtyvä yksityinen kysyntä nostavat hyödyke- ja tehdashintoja. Julkinen investointikulutus olisi kilpailemassa samoista resursseista, joista yksityinen investointi ja kulutustavaratuotantokin. Nolla- tai negatiivista korkopolitiikkaa ylläpitävät keskuspankit ovat kammottavassa ansassa. Kun markkinat on pumpattu täyteen velkarahaa, koronnosto on viimeinen neula, jota kupla tarvitsee puhjetakseen.

Arvoisa hallitus, ainoa tapa päästä ulos elpymisvälineen häkistä on avata silmät ja katsoa ympärilleen, päivittää tilannekuva ja kertoa EU:lle totuus maailmanmenosta. Ollakseen kokoaan suurempi Euroopassa Suomen kannattaa nyt tehdä EU:lle palvelus ja pakottaa se takaisin neuvottelupöytään. Vuonna 2007 alkanut kriisi ei ole koskaan päättynyt. Elpymisvälineellä yritetään vain pitää kuplaa ehjänä puhaltamalla se vielä isommaksi. Ainoa varma tulos on entistä isompi pamaus. EU:ta lähestyykin kaikkien kriisien äiti. Jotta se mitenkään voitaisiin estää tai tuhot minimoida, on aloitettava ylivelkaantuneiden EU-maiden velkojen hallittu uudelleenjärjestely. Samalla nämä maat tulee velvoittaa tarvittaviin rakenteellisiin uudistuksiin. Suomen on aika kasvattaa selkäranka ja nostaa kehuilla elävästä puudelista itsensä [Puhemies koputtaa] tasa-arvoiseksi neuvottelukumppaniksi EU-pöydistä. Elpymispaketti tulee hylätä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kankaanniemi.

15.32 **Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa herra puhemies! Todellakin Suomi neuvotteli vuonna 1973 silloisen Euroopan talousyhteisön, EEC:n, kanssa vapaakauppasopimuksen. 19. syyskuuta 1973 Helsingin Sanomissa julkaistiin valtavan iso ilmoitus, jossa vastustettiin EEC-vapaakauppasopimusta. Allekirjoittajina oli noin 500 politiikan, ammattiyhdistysliikkeen ja taiteen edustajaa, sellaisia politiikan henkilöitä kuin Tarja Halonen, Erkki Liikanen, Erkki Tuomioja, Jacob Söderman, Reino Paasilinna, Claes Andersson, Kalevi Kivistö ja niin edelleen ja SAK:n johtajia. [Johannes Koskinen: Merkkimiehiä!] He siis vastustivat Suomen sopimuspohjaista vapaakauppaa läntisen Euroopan kanssa. Mitä he

tarjosivat tilalle? Ilmoituksen mukaan he tarjosivat tilalle Neuvostoliiton-kaupan lisäämistä ja SEV-valtioiden eli sosialististen valtioiden kanssa yhteistyön lisäämistä, eli kommunistien kanssa yhteistyön lisäämistä, varmaan vaikka kuinka pitkälle.

Vuonna 1991 Neuvostoliitto romahti, koko sosialistinen leiri hävisi Euroopasta, ja nyt olemme tässä tilanteessa. Tuolloin 90-luvun alussa Paavo Lipponen käänsi täydellisesti sosiaalidemokraattien linjan, samoin Claes Andersson, ja he lähtivät viemään Suomea Euroopan yhteisöön, nykyiseen Euroopan unioniin. [Jussi Halla-ahon välihuuto] Tällä tiellä nyt ollaan. Vasemmisto ei näköjään koskaan halua Suomen olevan itsellinen, vaan aina täytyisi kuulua johonkin — Moskovan tai Brysselin holhoukseen. Tällä tiellä todella ollaan, ja nyt ollaan luomassa tulonsiirto-, yhteisvelka- ja verounionia — fiskaaliunionia, josta ei ole paluuta.

Arvoisa puhemies! Olen tästä asiasta eri mieltä. Minusta Suomen tulee olla sisämarkkinoilla, mutta ei tule antautua muiden velkojen maksajaksi. Perussuomalaisilla on selkeä vaihtoehto: kukin jäsenmaa ottaa omat velkansa ja vastaa niistä. Hyvin yksinkertaista, ja silloin ei tarvita tällaisia järjestelmiä, mitä nyt käsitellään. [Johannes Koskinen: Tuette valiokunnan ponsia!]

Arvoisa puhemies! Näistä lausumista täällä on käyty keskustelua. Ensin nämä mietinnössä olevat lausumat: Totean, että jos ne tulevat hyväksytyiksi, niin ne todellakin sitovat eduskunnan antamina nykyistä hallitusta. Mutta ajatellaanpas vähän pitemmälle: Vajaan kahden vuoden kuluttua on eduskuntavaalit. Voiko tämä eduskunta sitoa tulevan eduskunnan ja sen enemmistön luottamusta nauttivan hallituksen käsiä niin, että on elettävä juuri näiden ponsien mukaisesti? Onko se demokratiaa? Toteutuuko kansan tahto, jos kansa äänestääkin, että tämä joukko leviää yli puoleen saliin? Voiko näin ajatella? Onko se demokratiaa? Ei se ole. Ei näillä ponsilla ole silloin enää mitään merkitystä, kun eduskunnan enemmistö toteaa, että nämä ponnet eivät ole voimassa, ja haluaa tehdä toisenlaista politiikkaa. Ihan käytännön tekijäkin tulee eteen, kun otetaan esimerkiksi tämä ponsi 7 siitä, että kokonaisveroaste ei saa näiden EU-verojen ansiosta nousta. Kun tällainen katto pannaan ja menot kasvavat, niin tarvitaan joko veronkorotuksia, jotka tässä estetään, kun kokonaisveroaste ei saa nousta, ja EU:lle maksetaan entistä enemmän, tai leikkauksia, joita tässä kokoomus haluaa, tai sitten velan kasvattamista, jota kokoomus ei halua. Eli ollaan umpikujassa. Jotakin pitää tehdä. Ei näillä lausumilla ole mitään todellista pohjaa. Ne ovat poliittisia tahdonilmaisuja, joilla kokoomus ostettiin tähän pakettiin.

Arvoisa puhemies! Näistä perussuomalaisten esittämistä lausumista. [Puhemies koputtaa] — Puhemies, ylitän nyt vähän ajan. — Neljäs ponsi meidän esityksessä kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus edistää hallitun euroeron mahdollistavan mekanismin luomista EU-tasolla.” Voi olla, että Italia tai joku muu maa ajautuu siihen tilanteeseen, että ei ole järkevää sitä enää muiden tukea. Silloin on oltava hallittu tapa ajaa tai mahdollistaa euroero — ei välttämättä EU-eroa, nyt ne on yhteenkytketty. [Jussi Halla-aho: Ei ole vaikea asia!] Viidentenä on: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää, onko Suomelle Euroopan rahaliittoon kuulumisesta taloudellisesti nettohyötyä vai -haittaa.” Miksi te katsotte, että tällainen selvitys on vahingollinen tai johtaisi euroeroon? Eihän tässä niin sanota. [Puhemies koputtaa] Punnitaan edut ja haitat, ja sen jälkeen kuudennen kohdan mukaan katsotaan, että mikäli haitat ovat suuremmat, niin arvioidaan Suomen talouspoliittinen ja europoliittinen linja. Hyvin yksinkertaista. Eli perussuomalaisten vastalauseesta ja näistä lausumista te annatte täällä väärän kuvan — todella väärän kuvan. Me puolustamme suomalaisuuden päivänä Suomen kansaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Emme lähde nyt laajempaan debattiin tässä vaiheessa, mutta myönnän minuutin mittaiset vastauspuheenvuorot edustajille Mäkynen, Matias ja Eestilä, Markku. — Edustaja Mäkynen aloittaa.

15.39 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä Kankaanniemen puheenvuorossa jäi epäselväksi, mitä perussuomalaiset siis ovat mieltä EEC-sopimuksesta. Tietysti aikanaan, kun tästäkin sopimuksesta neuvoteltiin, aika oli omansa, sen jälkeen moni on myöntänyt, että todellakin tästä sopimuksesta oli Suomelle hyötyä ja Suomen kannatti avautua ulkomaankauppaan. [Toimi Kankaanniemi: Ehdottomasti!] Ulkomaankaupasta meille on tuo kasvu tullutkin, ja sen takia tällä hetkellä palkansaajajärjestöt, teollisuus ja elinkeinoelämä vetoavat sen puolesta, että hyväksyisimme tämän paketin. Rintama on harvinaisen laaja, ja myös talousasiantuntijat harvinaisen laajasti ovat sitä mieltä.

En sinänsä ihmettele, että perussuomalaiset tämän kyseenalaistavat. Olen kuullut perussuomalaisten joukosta myös kyseenalaistuksia siitä, onko koronavirus ylipäätään vaarallinen, joten tämä on erittäin hyvin linjassa sen kanssa, että THL:n asiantuntemusta ja muiden terveysviranomaisten asiantuntemusta kyseenalaistetaan. [Leena Meri: Ei ole kyllä meiltä kukaan sanonut! — Eduskunnasta: Teiltä sanottiin vuosi sitten, että kausi-influenssa!] Te viittaatte talousasiantuntijoihin, jotka osaltaan kyseenalaistavat myös koronaviruksen vaarallisuuden. Tämä on erittäin vaarallinen linja. [Leena Meren välihuuto]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Eestilä.

15.40 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Hälinää]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Eestilällä on puheenvuoro, sen jälkeen vielä muutama.

Kiitoksia, arvoisa puhemies! On hyvä, että pääministeri on täällä paikalla. Itseäni askarruttaa yksi asia, jota mietin, kun teen päätöksen. Se on juuri tämä avustuspaketti, 390 miljardia. Onko nyt olemassa vaara, että joku valtio tai jotkut pankit käsittävät sen niin, että kun joku valtio lähtee omaa kilpailukykyään rakentamaan, nopeita raideyhteyksiä, mitä tahansa parantamaan, niin siellä takaraivossa on kuitenkin ajatus, että kun seuraava kriisi tulee, niin sittenkin tämä meidän koko ajan paisuva velka leikkaantuu muiden maiden maksamilla avustuspaketeilla? Tämä moraalinen riski ei ole mikään pikkuasia, ja se kannattaa ottaa huomioon, koska jos tämä paketti olisikin ilman tätä avustuskomponenttia, niin tässä ei minun mielestäni olisi mitään ongelmaa, mutta nyt kun se toteutettiin näin, niin siihen sisältyy tämmöinen. Kun me tiedämme vielä, että vakaus- ja kasvusopimusta on monta kertaa venytetty, sitä on tulkittu uudelleen, niin jos kaikki aina tulkitaan uudelleen, niin mihin se loppujen lopuksi johtaa? Tämä on se suurin kysymys eli EU:n tuleva ilmiö ja se, miten EU käsittelee tekemiään sopimuksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt edustajat Meri, Kankaanniemi ja sen jälkeen pääministeri Marin. — Edustaja Meri, olkaa hyvä.

15.41 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Ihmettelen nyt kyllä tämmöisiä puheenvuoroja, että perussuomalaisten riveistä ei myönnettäisi, että korona on vaarallinen sairaus, ja haluaisin nyt tietää... — Nyt edustaja, joka tämän esitti, karkasi tästä salista. — Ihan aidosti jokainen meistä tietää meidän ryhmässä, että koronaan on kuollut ihmisiä, ja me olemme toivoneet rokotteita. Olemme toivoneet kotimaista maskituotantoa. Meidän edustajat ovat tehneet tästä kirjallisia kysymyksiä jo ennen kuin hallitus huolestui aiheesta. Meille sanottiin, että ei se sieltä tänne leviä. Itse olen tehnyt, Juvonen on tehnyt, meillä siis todella moni on tehnyt — Juuso, keitä kaikkia — me olemme tehneet todella paljon näistä aloitteita, ja nyt minä haluan kyllä... Kun täällä sanotaan, että puhutaan asiallisesti, puhutaan totta, niin ihan oikeasti nyt se sitaatti tähän pöytään. Ei levitellä vääriä tietoja, että me emme uskoisi koronan vaarallisuuteen. Jos puhutte jonkun muun ryhmän edustajista, niin pyydän huomioimaan senkin. [Vasemmalta: Ryhmänjohtaja!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Kankaanniemi.

15.42 **Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella suomalaisten onni, että vasemmisto ei silloin 70-luvulla saanut Suomea liitettyä sosialistiseen leiriin. Me olisimme nyt jossakin Ukrainan tilanteessa, ja se olisi katastrofi vielä tänäkin päivänä. Mutta perussuomalaiset eivät vastusta sisämarkkinoille kuulumista. Me ymmärrämme, että kauppaa pitää käydä ja esteet pitää poistaa, jopa maailmanlaajuisesti. Mutta fiskaaliunionista, johon te nyt olette viemässä Suomea tällä päätöksellä, ei ole paluuta, se vie taloudellisen itsenäisyyden, se vie poliittisenkin itsenäisyyden. Ja kun aivan välttämättä tulee eteen uusia tällaisia paketteja, joita herrat ja rouvat Manner-Euroopassa koko ajan keksivät sellaisten kriisien ratkaisemiseksi, jotka ovat olemassa jo, esimerkiksi Italiassa, niin meille tulee eteen se, että otammeko vai jätämmekö. Joku on sanonut, että niin huonoa sopimusta [Puhemies koputtaa] ei näytä olevan, etteikö Suomen nykyinen hallitus sitä hyväksyisi, ja se on vaarallinen tie.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pahoittelut, pääministeri Marin. Annan vielä kuitenkin puheenvuoron, minuutin mittaisen vastauspuheenvuoron, SDP:n eduskuntaryhmän puheenjohtajalle, edustaja Lindtmanille tähän koronan vaarallisuuteen, ja sen jälkeen pääministeri.

15.44 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Mäkynen tästä ehti lähteä, mutta uskoisin, että hän viittasi tähän keskusteluun, kun pääministeri Marin viime maaliskuussa aivan asiallisesti toivotti paranemista Kaja Kallakselle, Viron kollegalle, kun hän oli saanut koronaviruksen. Ja ellen väärin muista nyt, todella silloin ryhmänjohtaja Tavio ilmaisi näin, että hän vähän ihmetteli, kun pääministeri huolestui kollegansa pikku kuumeesta. Uskoisin, että tästä on kysymys. Ja vaikka sitten Tavio myöhemmin totesi, että hän halusi verrata sitä johonkin muuhun, niin tavallaan tämän pandemian keskellä on ehkä poikkeuksellisen tärkeätä, että edes poliittiset päättäjät myös omilla sanoillaan viestivät samalla kansalle ja kansalaisille siitä, että kyse voi olla, ja onkin, monessa tapauksessa erittäin vakavasta taudista. Ehkä tämä selvennyksenä.

Mutta, puhemies, toivon, että palataan tähän itse asiaan. [Leena Meri: Tästähän me olemme yhtä mieltä!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt pääministeri Marin, ja sen jälkeen takaisin puhujalistaan.

15.45 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Eestilän kysymykseen: Erittäin tärkeä kysymys. Tässä on kyse hyvin erilaisesta välineestä. Tässähän ei ole kyse välineestä, jolla me nyt vanhoja maiden velkoja jollakin tavalla järjestelisimme tai niitä millään tavalla ottaisimme omalle kontollemme. Siitähän tässä välineessä ei ole kyse. Kyse on siitä, että me teemme yhdessä ainutkertaisen, poikkeuksellisen, kertaluontoisen elpymisvälineen, jonka tarkoituksena on elvyttää Euroopan yhteinen talous ulos tästä kriisistä. Se ei tietenkään yksin riitä, myös kukin jäsenmaa elvyttää itse, mutta on valtavan tärkeää, että myös yhdessä elvytämme sisämarkkinoita, jonka osa me kaikki olemme. Tämä on kriittisen tärkeä kysymys Suomelle.

Eli tämän välineen seurauksena, tämän myötä me otamme yhdessä lainaa. Osa tästä lainasta on avustusmuotoista tukea jäsenmaille. Kukin jäsenmaa tätä avustusmuotoista tukea saa, toiset jäsenmaat enemmän, toiset vähemmän, ja tässä tietenkin katsotaan kunkin jäsenmaan taloudellista asemaa. Ja sitten on tämä lainamuotoinen osuus tässä kokonaisuudessa, joka on osa tätä elpymisvälinettä, mutta tässä on siis kyse uudesta välineestä. Me emme tällä välineellä ikään kuin maksa yhdenkään jäsenmaan vanhoja lainoja pois, eli siitä tässä ei ole kyse. Tässä ei ole kyse sellaisesta tilanteesta, että me ikään kuin ottaisimme jonkun jäsenmaan taloudelliset ongelmat tai vaikeudet tai vanhat lainat nyt maksettavaksemme ja hoidettavaksemme, vaan tässä on kyse elpymisvälineestä, jolla elvytämme reaalitaloutta, koska tämä pandemia on osunut juuri kaikkien maiden reaalitalouteen hyvin poikkeuksellisella tavalla, ja siksi tämä väline on olemassa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja puhujalistaan. — Edustaja Elomaa.

15.47 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Tänään suomalaisuuden päivänä käsittelemme aamuyöllä kesken jäänyttä ehkä tärkeintä asiaa vaalikaudella, elpymispakettia, jonka tärkeydestä muun muassa äsken meidän perussuomalaisten edustaja esitti hyvin tärkeät pointsit, ja siitä, mihin se voi johtaa.

EU on käynyt läpi valtavan muodonmuutoksen siitä, kun Suomi päätti hypätä mukaan kelkkaan viime vuosituhannen loppupuolella. Senaikaisia unionin periaatteita seuraamalla tämä käsittelyssä oleva elpymispaketti ei olisi yksinkertaisesti edes mahdollinen. Asiansa paremmin hoitaneet jäsenvaltiot ovat joutuneet kasvavissa määrin pelastamaan ongelmissa olevia, rypeviä jäsenmaita. Kuilu pohjoisen ja eteläisen euroalueen välillä on kasvanut. Lisäksi unionin laajentumisen myötä niin sanottujen nettosaajien määrä on lisääntynyt ja maksajien lasku kasvanut.

Lukuisat suomalaiset asiantuntijatkin ovat nostaneet esille huolen liittyen EU:n perusperiaatteiden ja koko unionin toiminnan luonteen muuttumiseen. Olemmeko matkalla tulonsiirtounionin kautta liittovaltioon? Siltä näyttää, ellei muuhun kyetä. Ratkaisu voisi olla EU-tason määrätietoinen panostaminen kaikkien jäsenmaiden kilpailukyvyn ja yritystoiminnan vahvistamiseen.

Koronan seurauksena käytännössä kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat enemmän tai vähemmän vaikeuksissa. Se, miten pitkään ongelmat jatkuvat ja mikä on niiden lopullinen hintalappu, selviää vasta lähitulevaisuudessa. On selvää, että EU:n on pyrittävä löytämään ratkaisuja koronan synkentämällä talouden pelikentällä. Sen sijaan, että pyritään rahoitta-

maan elvytystoimia jäsenmaiden välisillä tulonsiirroilla, tulisi panostaa koko maanosan kilpailukyvyn parantamiseen maailmanmarkkinoilla.

Se, miten entistä useampi eurooppalainen ja suomalainen yritys löisi läpi ja kasvaisi kansainvälisesti isoksi peluriksi, on kysymys, johon tulisi kuumeisesti etsiä ratkaisua. On kylmä tosiasia, että täällä vanhalla mantereella ei mene kovin lujaa nyt. Maailman sadan suurimman pörssiyrityksen joukossa ei ole liikaa eurooppalaista loistoa, vaan yhdysvaltalaisten yritysten dominoimalla listalla nousevat esimerkiksi kiinalaiset yritykset. Keskustelu siitä, miten Euroopan kilpailukyky turvataan tulevaisuudessa, on jäänyt täysin paitsioon koronan aikana, vaikka juuri nyt kasvun edellytyksiä pitäisi saada vahvistettua.

Arvoisa puhemies! Elpymispaketin toimivuus on kyseenalainen, eikä se ole pitkäjänteinen ratkaisu. Lisäksi kyseessä on monille jäsenmaille, kuten Suomelle, varsin epäoikeudenmukainen tulonsiirto. Tämä tulee varmasti kasvattamaan entisestään railoa nettomaksaja- ja nettosaajavaltioiden välillä. Tällaisen eripuran lisääntyminen ei ole hyvä lähtökohta paremman tulevaisuuden rakentamiselle. On sinänsä varsin kummallista, että nyt Suomessa koetetaan painostaa päättäjiä elpymispaketin taakse argumenteilla yhtenäisemmän EU:n puolesta. Eikö yhtenäisyyttä parantavien, kestävien ja kaikkia jäsenmaita hyödyttävien talousratkaisujen etsiminen olisi tulevaisuuden yhteistyön kannalta paljon hedelmällisempi vaihtoehto kuin epäoikeudenmukaiset tulonsiirrot, jotka synnyttävät pahaa verta?

Elpymispaketin ainutkertaisuudesta, kertaluontoisuudesta: on vahva epäily, että näitä paketteja tullee tulevaisuudessa enemmän, näitä rasituspaketteja, ja tämä vahvistus on tullut EU:n ytimestä monien siellä tärkeässä virassa olevien suusta.

Tässä lopuksi vielä, arvoisa puhemies: Euroviisut lähestyvät, ne ovat jo ensi viikolla. Voisi sanoa, että kun 2006 Lordi voitti, 15 vuotta sitten, se oli ainutkertainen tapaus — hieno asia, mutta ainutkertainen. Tietysti toivoisi, että myös Blind Channel toisi Suomeen voiton. Sitä odotellessa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Eikä sitten mitään sormia näytellä. — Edustaja Simula.

15.52 **Jenna Simula ps:** Arvoisa puhemies! On kiitettävä siitä, että myös suomalainen media on nostanut esille elpymispaketin useita eri epäkohtia. Tänään julkaistussa Talous-sanomien artikkelissa oli loistavaa analyysiä paketista ja sen vaikutuksista. Artikkelissa todetaan muun muassa näin: ”Osa kansanedustajista ja ehkä yleisöstäkin voi edelleen olla siinä uskossa, että elvytyspaketti on välttämätön — ja että elvytysrahaa on tarkoitus käyttää yksinomaan koronakriisistä koituneisiin seurauksiin. Tällaiseen käsitykseen on voinut helposti päätyä esimerkiksi Suomen hallituksen ja ministereiden kuvauksista ja eduskunnan saamasta esityksestä.”

Tässä otteessa on hyvin kuvattu se, millä tavoin elpymispaketti suomalaisille myytiin jopa täällä eduskunnassa saakka. Ehkä suomalaiset hoitajat odottivatkin, että raskaista ponnisteluista he saisivat pienen bonuksen tästä rahastosta, tai poliisit, lääkärit, opettajat, lastenhoitajat, asiakaspalvelutyössä rohkeasti olleet suomalaiset tai vaikkapa lapset, nuoret, ikäihmiset, mutta siitähän ei ole lainkaan kyse. Suomi aikoo käyttää puolet rahoista niin sanottuun vihreään siirtymään, ja vaikka siellä kaiken joukossa on aivan kannatettaviakin investointeja, kuten laajakaistahankkeita, suurin osa jää kaukaiseksi hötöksi tavalliselle suomalaiselle ihmiselle. Ja mikään näistä hankkeista ei tule olemaan sellainen, jota ei voisi kansallisestikin pistää jalalle tai joka ei syntyisi mahdollisesti jopa yksityisillä inves-

toinneilla. Kyse on kiilusilmäisestä ilmastopolitiikasta, jossa heitetään piut paut yhteisille säännöille tai yleisestikin moraalille koko unionin alueella. Näen myös, että nämä miljardit ovat helppo keino hallitukselle rahoittaa hallitusohjelmaansa, kun edelleenkään niitä merkittäviä työllisyystoimia ei ole saatu aikaiseksi.

Arvoisa puhemies! Tässä Taloussanomien artikkelissa, jota siteerasin aiemmin, kerrotaan myös juurta jaksaen Italian hallituksen syyt puoltaa rahastoa. Italiahan saa paketista lahjarahaa ja halpaa lainaa kaikista eniten, ja siksi ei ole ihmekään, että Italiassa rahahanojen aukeamista odotetaan kuin kuuta nousevaa. Jokainen EU-maa tekee komissiolle siis suunnitelman, miten rahoja tullaan käyttämään. Italian suunnitelmassa kuvataan heti esipuheesta alkaen häpeilemättä Italian suuria talousongelmia, jotka ovat vaivanneet maata aivan euroajan alusta alkaen. Siinä ollaan siis asian ytimessä. Euro valuuttana ei sovi talouksiltaan näin erilaisille maille, vaan se tarvitsee aina jos jonkinmoisia paketteja pystyssä pysymiseen. En ole enää pysynyt laskuissa, kuinka monta eurokriisipakettia elinaikanani on kyhätty kasaan — tietenkin puhuen jostain muusta kuin eurokriisistä sinänsä — mutta on sanomattakin selvää, että tällä rakenteella näitä paketteja tarvitaan vastaisuudessakin. Ja nyt meillä on käsittelyssä jälleen uusi paketti, joka on kyllä kaikista härskeistä paketeista se kaikkein härskein.

Elpymissuunnitelmassaan Italian pääministeri Mario Draghi kertoo Italian euroajan olleen maalle erittäin vaikea, eikä Italiassa ole osattu tarttua lukuisiin digitaalisen vallankumouksen tarjoamiin tilaisuuksiin. Italiasta on puuttunut oikeanlainen infrastruktuuri, talousrakenne ja yritysten halu omaksua korkeamman arvonlisän tuotantoja. Italiassa ei ole siis koko sen eurojäsenyyden aikana kyetty korjaamaan niitä asioita, joiden kanssa me täällä Suomessa puuhastelemme päivittäin. Eikä voi väittää, että meilläkään menisi mitenkään loistavasti: kovaa työtä ja uhrauksia se on vaatinut, että olemme tänään näinkin hyvissä kantimissa. Mutta Italiassa ei ole syistä tai toisista onnistuttu tekemään näitä raskaitakin päätöksiä. Nyt sitten kuin palkinnoksi tekemättömästä työstä hyppäämme tuntemattomaan ja annamme lahjarahaa sinne, vaikka omassakin maassa olisi tekemistä. Tämä ei sovi useankaan suomalaisen oikeustajuun.

Lainaan vielä loppuun Taloussanomien artikkelin analyysiä: ”Suomen hallitus vänkää Suomelle kallista järjestelyä läpi eduskunnasta pitämällä tiukasti kiinni väitteestä, että elvytysrahasto on yksinomaan koronakriisin vaikutuksiin tarkoitettu tilapäinen järjestely. Sen sijaan suurimpia elvytysrahoja vastaanottava Italian hallitus ei edes yritä teeskennellä, että maan talousanemia ja elvytystarpeet liittyisivät millään tavoin — tai varsinkaan yksinomaan — koronakriisin vaikutuksiin.”

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Juuso.

15.58 **Kaisa Juuso ps:** Arvoisa puhemies! Täällä on useassa puheenvuorossa puhuttu eurosta. Erityisesti edustaja Kankaanniemen puheenvuoro oli erittäin hyvä, ja en voisi enempää olla samaa mieltä siitä. Suomihan meni euroon ensimmäisten joukossa sosiaalidemokraattisen pääministerin Paavo Lipposen johdolla. Ja nyt voimme tällä hetkellä todeta — useat talousasiantuntijat ovat todenneet — että se oli virhe. Suomi ei osaa elää eurossa. Me emme pysty elvyttämään vientiteollisuuttamme devalvoimalla, ja joudumme sen sijaan laskemaan palkkoja ja kompensoimaan verorahoituksella.

Muistan hyvin sen ajan, kun Suomi siirtyi markasta euroon. Se tehtiin kahden vuoden siirtymäaikana. Vuonna 99 euro otettiin käyttöön tilivaluuttana, vuoden 2002 alusta se

otettiin käyttöön sitten käteisvaluuttana. Tämä rinnakkainelo tämän kahden vuoden aikana onnistui erittäin hyvin. Nyt kun me olemme tässä nähneet, miten tämä euro toimii, niin minusta olisi erittäin järkevää Suomen kannalta selvittää, millä tavalla me voisimme peruuttaa ja ottaa käyttöön oman kansallisen valuutan — olisiko se sitten Suomen markka vai Suomen kruunu, sillä ei periaatteessa ole mitään väliä — selvittää oikeasti, onnistuisiko tämä ja mitä hyötyä siitä olisi meille. Pitäisikö meidän varautua siihen, että euro saattaa kaatua ihan muiden maiden toimesta kuin Suomen toimista? [Leena Meri: Totta kai pitäisi varautua!] Miksi me emme tätä tee? Tämä on minusta aivan käsittämätöntä. Olen esittänyt tätä blogikirjoituksessani jo varmaan kolme vuotta sitten.

Mutta sitten siihen varsinaiseen puheeseen.

Tätä yhteiseen velkaan sitoutumista on perusteltu meille eri argumentein. Ensin se oli välttämätön meidän vientiyritystemme vuoksi, kunnes se argumenteissa muuttui välttämättömäksi pahaksi, jotta muut EU-maat eivät meille suuttuisi. Meille on kerrottu, että koko paketti ja seitsemälle vuodelle sovitut EU:n rahoitussuunnitelmat kaatuisivat, jos Suomi ei suostuisi tähän yhteiseen velkapakettiin, ja kaikki neuvottelut kaikkien maiden kanssa pitäisi alkaa uudelleen. Lisäksi meille on kerrottu, että neuvottelut kestäisivät kaksi vuotta ja että häviäisimme jo neuvoteltuja maataloustukia. No no, miten ihmeessä näin pienellä maalla yhtäkkiä voisi olla noin iso vaikutusvalta EU:ssa? Eihän meillä aikaisemminkaan ole mitään vaikutusvaltaa ollut. Sinne olemme joka kerta menneet hyväksymään kaiken, mitä meille on esitetty.

Käytännössä Suomen vetäytymisen ei tarvitse kaataa elpymispakettia, me vain jäisimme siitä pois, ja EU:n Suomelle myöntämä seitsemän vuoden rahoituskehys neuvoteltaisiin uudestaan. Menetetyt maataloustuet voisimme maksaa kansallisesti tarvittaessa ja elvytykseen lainata rahaa vain omaa maatamme varten, kuten olemme tähänkin asti tehneet. En ymmärrä, mikä tässä olisi niin vaikeaa.

EU toimii omia sääntöjään vastaan yhteisellä velkavastuulla, jonka tarkoituksena on sitoa EU-maat entistäkin tiukemmin yhteen, pelastaa Ranskan ja Saksan pankit, pelastaa euro ja tuhlarimaiden talous. Samalla halutaan todennäköisesti elvyttää Ranskan ja Saksan sähköautoteollisuutta määräämällä, että tukieurot tulee käyttää ilmastonmuutoksen ehkäisyyn ja hiilipäästöjen vähentymiseen. On aivan selvää, että he kannattavat tukipakettia. On aivan selvää, että kaikki ne maat, jotka eivät ole nettomaksajia EU:ssa, kannattavat tukipakettia. Niitä maita on 27:stä 18 maata, jotka voittavat, yhdeksän nettomaksajaa.

Arvoisa puhemies! Hyväksymällä yhteisen velan Suomi hyväksyisi myös sen, että EU voi rikkoa omia sääntöjään. Tämäkö on sitä arvopohjaa ja oikeusvaltioperiaatetta, mitä Suomen hallitus ja kokoomus haluavat noudattaa? Perussuomalaisille tämä ei käy. Suomi ja muut jäsenmaat voivat ottaa velkaa elvytykseen suoraan, joten sen kierrättäminen EU:n kautta on vain tekosyy. Suomi voi halutessaan jättäytyä sopimuksen ulkopuolelle ja neuvotella rahoituskehyksen uudelleen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

16.03 **Sebastian Tynkkynen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Paljon on puhuttu tässä salissa siitä, että otetaan nyt vaan vastaan kaikki, mitä tulee, koska Suomi on EU:n jäsen ja Suomi on aikanaan sitoutunut olemaan EU:n jäsen. Tässä puheenvuorossa haluaisin hieman palauttaa mieliimme, mitä silloin vuonna 94 ollaan keskusteltu, minkä keskustelun pohjalta suomalaiset ovat lähteneet äänestämään EU:n jäsenyydestä. Nämä pöytäkirjat löytyvät

eduskunnan sivuilta julkisena, ja suosittelen lukemaan nämä keskustelut alusta loppuun, jos vain jaksaa. Otan täältä pari oleellista lainausta.

Ensimmäisenä vihreiden edustaja Heidi Hautala: Hän totesi torstaina 16. päivänä kesäkuuta 94 tällä tavalla: ”Hallitus ei ole edes yrittänyt pohtia, kuinka syvälle sen kansanäänestyksessä pyytämällä valtakirjalla voidaan edetä Euroopan unioniin ilman, että kansalaisilla on oikeus puuttua uudestaan peliin esimerkiksi kansanäänestyksellä silloin kun on jo liitytty jäseneksi.” [Puhuja naurahtaa] Tämä oli se keskustelun taso, mitä käytiin. Ei silloin edes puhuttu siitä, että tämä antaisi mandaattia jonkinlaiseen toisenlaiseen Euroopan unioniin, mikä haluttaisiin rakentaa jollain ratkaisulla tai perussopimuksien, joihin ollaan sitouduttu, uudella tulkinnalla — tai oikeastaan voisi sanoa veivauksella.

Arvoisa puhemies! Seuraava sitaatti on myöskin edustajalta, ja pahoittelen tätä edustajan kielenkäyttöä, mutta tämä löytyy eduskunnan pöytäkirjoista, ja historian valaisemiseksi on syytä se sellaisenaan varmasti lukea. Tämä edustaja on vihreiden Satu Hassi. Hän on puolestaan todennut samaisessa keskustelussa seuraavalla tavalla: ”Kun eduskunta noin kaksi vuotta sitten keskusteli jäsenanomuksen jättämisestä, sanoin silloin pitäväni mahdollisen jäsenyyden suurimpana uhkana euronöyristelyä, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] sitä, että johtavien poliitikkojen kotiryssät vaihtuvat kotibryssiin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Valitettavasti kuluneet pari vuotta ovat osoittaneet tämän pelon aivan aiheelliseksi. Se, mitä Suomen jäsenyys EU:ssa, mikäli se toteutuu, todellisuudessa tuo tullessaan, riippuu hyvin paljon meistä itsestämme, meidän omasta asenteestamme koko asiaan.” Tämä pelko on toteutunut.

Meidän asenne on ollut se, arvoisa puhemies, että mitä tahansa sieltä tulee, kuinka tahansa huono diili — vaikka tarjotaan yhtä euroa, kun ollaan ensin maksettu kolme euroa — niin suomalaiset olisivat valmiita hyväksymään.

Mitä meille nyt on viestitty EU:sta tämän tulevan elpymispaketin osalta, ilman että me — niin kuin edustaja Hautala tuossa aikaisemmin, 94, puhui — päästäisiin äänestämään tästä kansan kesken, kansanäänestyksellä? Tällaisia puheita on kuultu jo. Espanjan pääministeri Pedro Sánchez sanoi näin: ”Uskon, että tulevaisuudessa ihmiset näkevät tämän sopimuksen yhtenä suurena askeleena Euroopan integraation hyväksi.” Kreikan pääministeri Kyriákos Mitsotákis puolestaan sanoi näin: ” Jos rahaa on käytetty viisaasti ja se vauhdittaa tarvittavia muutoksia, näen, ettei välttämättä puhuta yhdestä ja ainoasta kerrasta.” Italialainen talouskomissaari Paolo Gentiloni puolestaan totesi: ”Tulevaisuudessa välineestä pitää saada toimiva. Jos väline toimii ja olemme saaneet päätöksen uusista omista varoista tämän jälleenmaksamiseen, meillä voi olla mahdollisuus tulevien aloitteiden käsittelyyn.” Euroopan komission talousasioista vastaava varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskis puolestaan sanoi: ”Mitä menestyneempiä olemme tämän välineen käytössä, sitä enemmän meillä on tulevaisuudessa ulottuvuuksia käydä keskusteluja pysyvästä instrumentista, jonka luonne olisi samankaltainen.”

Arvoisa puhemies! Hallituspuolueiden toiminnassa on kyse niiden pahimpien pelkojen toteutumisesta, joista puhuttiin siinä kohtaa kun Suomi oli liittymässä EU:n jäseneksi. Te olette antautumassa kotibryssille.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ari Koponen.

16.09 **Ari Koponen ps:** Arvoisa puhemies! Niin eilen kuin tänäänkin salissa on keskusteltu paljon näistä ponsista. Eilen ne olivat salikeskustelussa vielä velvoittavia, tänään ne ovat olleet enää ohjaavia.

Kenen etua meidän kansanedustajien täällä eduskunnassa on ajettava? Suomen ja suomalaisten, ei kenenkään muun. Koko paketin taustalla on pitkälti se, että osa EU-maista, esimerkiksi juuri Italia ja Espanja, ovat hoitaneet julkisen taloutensa niin leväperäisesti, että niiden mahdollisuudet saada markkinoilta elvytystarkoitukseen todella halpaa rahaa ovat hyvin rajalliset. Mikäli asiaan nyt reagoidaan esitetyn kaltaisilla yhteisvastuullisilla velkaratkaisuilla, näiden maiden kannusteet harjoittaa tervettä finanssipolitiikkaa poistuvat jälleen kerran. Miksi esimerkiksi Italia ja Espanja tekisivät rakenteellisia, kipeitä ratkaisuja, kun ne tietävät, että aina kun hätä on, löytyy maksaja muualta? Tämän elvytyksen nettomaksajat, kuten Suomi, ovat korkean veroasteen maita, kun taas monet saajat ovat maita, missä verotus on hyvinkin kevyttä. Paketin mennessä läpi me maksamme jatkossa näiden maiden leveämpää elämää, kun samalla meitä verotetaan enemmän.

Tähän väliin voisin ottaa lainauksen, mikä on lupauksen nimellä hallitusohjelmassa: ”Lupaus tietopohjaisesta politiikasta. Laadukas lainvalmistelu on keskeistä politiikan uskottavuuden ja legitimiteetin näkökulmasta. Sitoudumme tietopohjaisen politiikan tekoon sekä systemaattiseen vaikutusarviointiin kaikessa lainvalmistelussa. Syvennämme yhteistyötä tiedeyhteisön kanssa.” Nyt kuitenkaan valtioneuvosto ei ole kehotuksistakaan huolimatta pystynyt esittämään vaikuttavuusarviota elpymiskokonaisuuden vaikutuksista, eli olemme ostamassa sian säkissä. Vai onko todennäköinen syy se, että paketin suorat hyödyt Suomelle jäisivät hyvin vähäisiksi — jos ministeri Vanhanen pystyy tähän vastaamaan?

EU ei ole myöskään koskaan luotettavasti pystynyt valvomaan varojensa käyttöä jäsenmaissa, joten on syytä epäillä, kykeneekö se siihen tälläkään kertaa. Tiedämme, että esimerkiksi Italia on Euroopan suurin maa veronkierrossa: 190 miljardia vuodessa. Miten EU pystyy valvomaan tällaista maata, missä mafia on integroitunut hyvin syvälle? Tähänkin olisi mukava kuulla vastaus.

”Koko EU:n turvallisuuspoliittinen ympäristö on muutoksessa, ja tilanteet ovat kehittyneet huonoon suuntaan. Meillä on yhteisvastuulauseke ja keskinäisen avunannon lauseke, jolla voi olla Suomelle paljonkin merkitystä.” Ministeri Tuppuraisen mukaan Suomi kantaa vastuuta koko EU:n turvallisuudesta yhdessä muiden EU-maiden kanssa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Suomi saa pyydettäessä apua. Myös ministeri Vanhanen kertoi tästä avunsaannista eilen, mutta jos katsotaan lähimenneisyyteen, niin MTV Uutisten tietojen mukaan: ”Isot maat takavarikoivat Suomen maskitoimituksia ensimmäisenä koronakeväänä — ’Joku veti välistä ja raha ratkaisi’.” Tässä on hyvä esimerkki — tai huono esimerkki — siitä, että jos Suomella on hätä ja muillakin mailla on hätä, [Puhemies: 5 minuuttia on aikasuositus!] niin ei ole mitenkään varmaa, että Suomi tulee silloin apua saamaan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

16.15 **Sanna Antikainen ps:** Arvoisa ja kunnioitettu puhemies! Tämän edustaja Koposen hienon puheen jälkeen tajusin, minne nämä vappusataset nyt menivät. Ne ovat menneet Italiaan ja pahimmillaan jopa Italian mafialle. Ja tämä on kyllä surullinen asia suomalaisille, että ne vappusataset eivät ole täällä suomalaisten käytössä vaan ne ovat Italiassa.

Arvoisa ja kunnioitettu puhemies! Tässä elvytyspaketissa on hyvin epäselvää, ketä elvytetään, minkä takia ja mitkä ovat elvytyksen tavoitteet. Elvytyspakettia on yritetty myydä kansalaisille koronakriisin varjolla välttämättömänä pahana, mutta kysehän on todellisuudessa jostain aivan muusta. Koko euroalue on epäonnistunut kyhäelmä jo alusta lähtien, koska sitä ei ole rakennettu talouden realiteettien perusteella vaan keinona luoda eurooppalainen liittovaltio pitkällä tähtäimellä yhteisen valuutan kautta.

Euroalueen jäsenyydelle luotiin säännöt, jotka kuitenkaan eivät olleet samat kaikille, vaan Kreikan kaltaiset maat otettiin jäseniksi, vaikka kaikki tiesivät alusta alkaen, että Kreikka oli vääristellyt tilastojaan. Samoin mukaan otettiin aiemmin mainittu Italia, jossa on suuri ongelma esimerkiksi mafian kanssa ja joka on ollut haluton ja kyvytön saamaan valtavaa valtionvelkaansa kuriin.

Eurovaluutta otettiin käyttöön vuoden 2002 alusta, mutta jo muutaman vuoden päästä vaietut ongelmat päätyivät julkisuuteen. Kreikan velkakriisi ratkaistiin euromaiden ja Kansainvälisen valuuttarahaston pelastusohjelmalla. Tässä yhteydessä Kreikka sitoutui tiukkaan säästöohjelmaan, mutta kun Kreikan poliitikot eivät halunneet toteuttaa säästöjä, kiusalliset vaatimukset unohdettiin ja laskeutui syvä hiljaisuus. Samalla on muodostunut ennakkotapaus tulevaisuutta varten, ja nyt me elämme tätä tulevaisuutta.

Arvoisa puhemies! Tuskin varmaan kukaan oikeasti kuvittelee, että koronakriisi olisi ainutlaatuinen, eurokriisistä puhumattakaan, kun euroalue on Kreikan velkakriisin jälkeen purjehtinut kriisistä toiseen, koska kyse on oikeasti rakenteellisesta ongelmasta. Tätä koko euroaluetta pidetään koossa keinotekoisesti tulonsiirroilla meiltä pohjoisesta tuonne etelään. Ja samaan aikaan meidän nämä eurointoiset poliitikot vakuuttavat, kuinka euroalue on peruuttamaton. Jäsenmailleen se on kuitenkin tuhoisa. Kun tulonsiirrot ovat pelkkää tekohengitystä, eivät ne poista sitä tosiasiaa, että yksikään saamapuolen maista ei ole korjannut talouttaan tai muitakaan julkisen sektorinsa ongelmia. Niillä ei ole minkäänlaisia kannustimia tehdä niin, koska ne voivat kiristää nettomaksajamaita euroalueen hajoamisella, ja tämä kuviohan toistuu vuodesta toiseen. Tätä elvytyspakettia suomalaiset joutuvat maksamaan vuoteen 2058. Moniko meistä täällä eduskunnassa olevista on vielä työelämässä silloin, kun viimeinenkin Suomen elpymispakettiin laittama euro on maksettu? Eipä taida olla kovin moni — itsekin täytä sinä vuonna 70, jos saan elää niin pitkään.

Te, hyvä hallitus, allekirjoitatte nyt velkakirjan, jota joutuvat maksamaan teidän ja meidän, meidän kaikkien, lapset ja lapsenlapset, vaikka velan vastineeksi he eivät saa mitään hyötyä vaan ainoastaan haittaa ja maksuja. Samaan aikaan, kun Suomi maksaa elvytyspakettiin nettona 4 miljardia, Viro saa sieltä 6, Espanja saa paketista niin paljon rahaa, että siellä kokeillaan nelipäiväistä työviikkoa ja perustuloa. Italiassa taas tulee superlapsilisä. Vaikka Italiassa valtio on köyhä, niin kansalaiset ovat rikkaita, ja jopa Italian omat viranomaiset ovat tästä aiemmin mainitsemastani mafiasta varoittaneet eli siitä, että näitä EU-rahoja voi heille valua.

Arvoisa ja kunnioitettu puhemies!

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Suositusaika on 5 minuuttia.

Lopuksi haluan sanoa sen, että nämä Etelä-Euroopan maat ovat rahaongelmaisia maita. Suomi sinisilmäisesti tukee heitä vuodesta toiseen, vaikka se tietää sen, että pidemmällä tähtäimellä se ei auta ratkaisemaan koko ongelmaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meri.

16.20 **Leena Meri ps:** Arvoisa puhemies! Valitettavasti ministeri Tuppurainen on lähtenyt, mutta osoitan kysymykseni ja puheeni valtiovarainministeri Vanhaselle hänen sijaansa. Te molemmat ministerit toitte hyvin vahvasti esille sitä, kuinka tämä järjestely on lähes... Minä en nyt muista, mitä sanaa käytitte, kuitenkin toitte esille, että se on perustuslakivaliokunnan tarkastelema ja sinänsä ongelmaton, ja toitte esille sitä, että tämä menee pandemiaan ja siksi tämä on välttämätön ja sopii hyvin näihin EU:n artikloihin.

Otan kuitenkin muutamia kappaleita tästä perustuslakivaliokunnan lausunnosta koskien tätä asiaa. Täällä todetaan: ”Perustuslakivaliokunnan saaman selvityksen mukaan vain 30 prosenttia varoista jaetaan koronakriisin vaikutusten perusteella.” — 30 prosenttia. — ”70 prosenttia elpymisrahaston rahoituksesta jaetaan muiden kuin koronakriisistä aiheutuneiden kustannusten perusteella.” — Siis 70 prosenttia menee aivan muuhun. — ”Valiokunnan mielestä avustuksilla tavoitellaan siten olennaisesti muitakin kuin 122 artiklan mukaisia poikkeukselliseen covid-19-kriisiin liittyviä tavoitteita. Valiokunnan mielestä tällaiset tavoitteet toteutettuna unionin velanotolla rahoitetuin avustuksin ovat myös vaikeasti sovitettavissa 125 artiklassa edellytetyn terveen finanssipolitiikan vaatimusten piiriin.” Perustuslakivaliokunta toteaa edelleen: ”Järjestely on siten edelleen asiallisesti ongelmallinen SEUT 125 artiklan suhteen.” Elikkä ei täällä nyt ihan niin puhtaita papereita tule, että tämä olisi aivan selkeää.

Edelleen perustuslakivaliokunta toteaa: ”Perustuslain 94 §:n 2 momentin mukaista säätämisjärjestyskysymystä voidaan valiokunnan mielestä tarkastella valtiosäännön ja suvereniteetin poliittisen ulottuvuuden kannalta. Vailla merkitystä tässä arviossa ei ole nyt käsillä olevan järjestelyn mahdollistama unionin lainanoton poliittinen helpottuminen tulevaisuudessa.” Elikkä tämä helpottuu.

Seuraava, kuunnelkaa tarkkaan: ”Valiokunnan mielestä järjestelyn kokonaisuutta voi pitää sellaisena uutena toimintamenojen rahoitusjärjestelynä, joka yleistyessään uhkaisi talousarviolle perussopimuksessa osoitettua asemaa” — ja nyt — ”ja johon Suomen ei voitaisi katsoa antaneen liittymissopimuksen tai myöhempien sopimusmuutosten käsittelyssä suostumustaan.” — Kovaa tekstiä. — Unionin valtuutus rahoittaa toimiaan velaksi ei ole perustuslakivaliokunnan mielestä liitännäinen sille aiemmin siirrettyyn toimivaltaan vaan valtuus, jota sille nimenomaisesti ei ole annettu. Valiokunnan mielestä uhkana on, että unionin lainanoton salliva ja merkittävästi aikaisemmasta poikkeava toimintamalli tulee nyt periaatteessa hyväksytyksi toimintatavaksi.” Luen tämän niin, että tällä on ennakkopäätösluonteisuutta. Täällä on hyvin vakuuteltu, että tämä on tämmöinen pikku juttu vain ja tässä kertaluontoisesti vähän rahoitellaan ja sitten palataan taas tähän normaaliin päiväjärjestykseen. En minä ainakaan näin tätä lue.

Valiokunta korosti jo lausunnossaan 16/2020 eli viime vuonna: ”Ehdotukset merkitsisivät unionin ja jäsenvaltioiden välisen tasapainon tosiasiallista muutosta, joka on tarkoitettu sinänsä tilapäiseksi mutta jonka riskinä on pitkittyminen ja laajentuminen.” Lisäksi loppuklausuulissahan todetaan, tämän kahden kolmasosan äänten enemmistön perusteluissa: ”Kyseessä on siten merkittävään toimivallan siirtoon Euroopan unionille tosiasiallisesti rinnastuva järjestely.”

Näitä haluan korostaa, ja seuraavissa puheenvuoroissani otan vielä esille esimerkiksi, mitä professori Leino-Sandberg on sanonut näistä. Tämä on erittäin vakava toimivallan siirto, ja ei tämä ole aivan niin kuin teiltä ministeriaitiosta on sanottu, että ei tämä ole ol-

lenkaan ja että tästähän on sitä ja tätä lausuntoa ja että hyvin on mennyt. Toivottavasti kuuntelitte, valtiovarainministeri, tarkkaan, mitä täällä sanottiin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laiho.

16.26 **Mia Laiho kok:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelemme täällä EU:n elpymispakettia. Olin jo viime kesänä pettynyt siihen, että EU lähti laajentamaan perussopimusta yhteisen lainan ja velkatakuiden osalta, ja pettynyt myös pääministeri Marinin toimintaan neuvotteluissa. Tuolloin olisi jo pitänyt viedä vahva viesti Suomelta tämän asian merkityksestä ja Suomen kielteisestä kannasta. Elvytyspaketti on kyseenalainen, ja sillä on merkittäviä pitkäaikaisvaikutuksia sekä koko EU:lle että Suomelle. Ihmettelen myös sitä, miksi tämä piti kytkeä budjettiin, miksi tätä ei voinut käsitellä erillisenä budjetista, kun nyt sanotaan, että näitä ei voida erottaa toisistaan.

Aikana, jolloin Eurooppa ja muu maailma ovat koronan kourissa, ei pitäisi lähteä tekemään näin perustavanlaatuisia muutoksia EU:n perusjalkaan. Aina silloin kun tehdään kriisissä joitain perustavanlaatuisia päätöksiä, niin niitä pitäisi tarkkaan miettiä. Sama asia koskee myös täällä Suomessa tehtäviä päätöksiä. Kriisiaikana olemme täällä käsitelleet hyvin paljon sote-esitystä ja kaikki asiantuntijat ovat olleet kovin kiinni koronatoimissa, mutta siitä viis, täällä sitä on viety eteenpäin voimalla.

Maat ovat luonnollisesti tarvinneet lainaa koronasta selviytymiseen, mutta kukin maa olisi itse voinut ottaa lainansa, jolloin takaisinmaksukin olisi selvä ja kukin maksaisi omat velkansa.

Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan, että nyt arvioitavassa kokonaisuudessa poiketaan kansallisen perustuslain kannalta merkityksellisellä tavalla vakiintuneista Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 310 ja 125 artiklassa säädetyistä unionin taloudenhoidon periaatteista. Asiassa tehtävät merkittävät uudet tulkinnat muuttavat unionin keskeisiä toimintaperiaatteita tavalla, jonka voidaan ajatella asiallisesti rinnastuvan siihen, että EU:n sekundäärilainsäädäntöön sisällytetään perussopimuksissa määritettyihin velvoitteisiin nähden merkittäviä uusia menettelyjä tai elementtejä, joita Suomi ei ole hyväksynyt perussopimusten voimaansaattamisen yhteydessä. Perustuslakivaliokunnan arvion mukaan kyseessä on merkittävä toimivallan siirtoon Euroopan unionille tosiasiallisesti rinnastuva järjestely ja sitä koskeva ehdotus on sen takia hyväksyttävä kahden kolmasosan äänienemmistöllä.

Tämä oli tietenkin erittäin hyvä asia, että kaksi kolmasosaa tähän tarvitaan, jolloin yllättäen oppositio alkoi kiinnostamaan myös hallituspuolueita. Siihen astihan oppositiopuolueita ei ollut lainkaan otettu mukaan tämän elpymispaketin valmisteluun, saatikka siihen, että oltaisiin pystytty vaikuttamaan näitten suunniteltujen rahojen kohdentamiseen Suomessa.

Suomi tulee olemaan nettomaksaja ja maksaa tästä paketista yli kuusi miljardia mutta saa itselleen vain noin kaksi miljardia. Sellaiset maat, jotka ovat viitanneet kintaalla hyvälle taloudenhoidolle, saavat tästä niin sanottua ilmaista rahaa. Tämä velkapaketti tulee olemaan todennäköisesti ensimmäinen askel kohti yhteisiä velkajärjestelyjä myös jatkossa.

Italian pääministeri Draghi ja Ranskan presidentti Macron ajavat jo EU:n yhteisiä joukkolainoja ja budjettia, joilla huonosti talouttaan hoitaneita jäsenmaita tuettaisiin. Täällä Suomessa toistetaan kertaluonteisuutta, mutta kuka oikeasti uskoo tähän kertaluonteisuuteen? En usko itse ainakaan, vaikka sitä täällä vakuutellaan. Tämän paketin velkoja lap-

semme maksavat vielä 2050-luvulla. Tämä vie pohjaa myös vastuulliselta taloudenhoidolta, kun velkoja voi laittaa muiden maiden maksettavaksi Etelä-Euroopan ja Itä-Euroopan maiden, muun muassa Italian, tapaan. Ja myönnettävä myös on, että tämä paketti tulee jälkijunassa. Talous on jo lähtenyt nousemaan koronarokotteiden myötä.

Arvoisa puhemies! Suhtaudun EU:hun myönteisesti. Olemme osa Eurooppaa ja tarvitsemme EU:ta pienenä maana. Yhtenäinen Eurooppa on tärkeä niin talous- kuin turvallisuuspoliittisestikin. Tämä paketti on kuitenkin huonosti neuvoteltu ja vie EU:ta kohti yhteisiä velkajärjestelyjä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Suositeltu puheaika on 5 minuuttia.

Anteeksi, ihan muutama asia vain vielä.

En voi olla hyväksymässä tällaista uutta taloudellista instrumenttia, joka rikkoo EU:n yhteisiä sopimuksia ja on ensimmäinen askel tiellä kohti yhteisiä velkoja ja taloutta ja vaikuttaa vuosikymmeniksi eteenpäin. Vieroksun myös asian ympärillä käytyä pelottelua siitä, mitä Suomesta ajateltaisiin Euroopassa tai mitä tapahtuisi, jos tämä paketti ei menisi läpi Suomessa. Sittenhän asia pitäisi ottaa uuteen tarkasteluun ja neuvotteluun muiden EU-maiden kanssa. Tämähän vain kertoisi myös siitä, että Suomi on luotettava ja uskottava kumppani EU:ssa ja me pidämme kiinni siitä, mistä on sovittu.

Arvoisa puhemies! Lopuksi: On tärkeää huomata, ettemme ole äänestämässä tässä EU:sta vaan tässä äänestetään tästä paketista. Haluan pystyä katsomaan historiaa myös taaksepäin ja perustelemaan päätökseni niin itselleni kuin lapsilleni, ja sen takia en tule tätä pakettia kannattamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ronkainen.

16.32 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! Elpymispaketin keskeiset tunnusluvut on yleisesti esitetty siten, että Suomi maksaa sen 6,6 miljardia ja saa takaisin 2,7 miljardia euroa. Tahtoisin kuitenkin tietää, lähteekö velanhoitokulut ja korot välittömästi juoksemaan Suomen osalta, kun rahaa on lainattu. Mitä tämä tarkoittaa lopullisen maksuosuuden kannalta? Onko korolla kiinteä kustannus, vai voivatko talouden heittelyt tulevaisuudessa vaikuttaa niihin, ja onko tällaiseen varauduttu?

Monesti kuulee argumentteja siitä, että Suomen 4 miljardin netto-osuus elpymispaketista, tai mihin tuo luku nyt sitten lopullisesti asettuukaan, on pieni raha EU:n yhteisöön kuulumisesta. Tässä unohtuu monesti se, että Suomi kuului Euroopan talousalue Etaan jo vuonna 1992 allekirjoitetulla sopimuksella ennen liittymistään Euroopan unionin jäseneksi. Eta on yhteismarkkina-alue, jolla on toteutettu tavaroiden, palveluiden, pääoman ja työvoiman vapaata liikkumista Euroopassa. EU:n jäsenvaltioiden lisäksi siihen kuuluvat Norja, Islanti ja Liechtenstein. Ei EU:n tähän mennessä tapahtunut integraatio tai nyt elpymispaketin kautta tapahtuva integraatio- ja liittovaltiokehitys ole mitenkään edellytys vapaille markkinoille Euroopassa. Vapaamarkkina-alueen laskeminen EU:n hyödyksi on tarkoitushakuista, ja se rinnastaa EU:hun kuulumisen vapaiden markkinoiden kanssa.

EU on toisaalta ollut meille ja muillekin vahingollinen, erityisesti vapaan liikkuvuuden osalta, joka on tarkoittanut lähinnä rikollisuuden vapaata liikkuvuutta. Passin näyttäminen rajalla on pieni hinta siitä, jos sillä saataisiin kitkettyä esimerkiksi Balkanilta Suomeen suuntautuvaa omaisuusrikollisuutta. Se olisi pieni hinta siitä, jos sillä pystyttäisiin ehkäise-

mään ihmiskauppaa ja prostituutiota. Pieni olisi hinta myös turvapaikkashoppailun kannalta, jos EU:ssa sovittu Dublin-järjestelmä todella toimisi ja turhat turvapaikanhakijat saataisiin jäämään kotiin.

Iso-Britannia ja sen kansa tekivät jo johtopäätöksensä. Brexit toteutui tammikuun lopussa vuonna 20. Syitä EU-eroon olivat muun muassa Britannian itsemääräämisoikeus, työvoiman vapaa liikkuvuus sekä vuoden 2015 Euroopan pakolaiskriisi. Nykyinen elpymispaketti liittyy mitä kiinteimmin juuri itsemääräämisoikeuteen. Se tarkoittaisi budjettivallan luovuttamista eduskunnan ulkopuolelle. Se tarkoittaisi fiskaaliunionia, jossa kannetaan yhteistä velkaa ja jossa toiset maat maksavat tulonsiirtoja toisille maille täysin EU:n perussopimusten vastaisesti. Elpymispaketin hyväksymisellä voi olla arvaamattomia vaikutuksia. Brexitkään ei syntynyt tyhjästä. Sen pohjalla oli laaja tyytymättömyys kansalaisissa. Mitä ajatuksia ja tuntoja elpymispaketin myötä on odotettavissa niissä kansalaisissa Suomessa ja muualla, joiden verotaakka kasvaa siksi, että heidän työllään luomaa hyvää jaetaan taloutensa huonosti hoitaneille maille? Odotettavissa on ainoastaan se, että mitä kiinteämmin EU ottaa otteeseensa, sitä enemmän tyytymättömyys kansassa kasvaa. Se, miten tuo tyytymättömyys tulevaisuudessa purkautuu, on vielä arvoitus. Toivon mukaan emme palaa viime vuosisadan myllertävään Eurooppaan.

Jos EU:hun kuuluminen ei ole edellytys vapaille markkinoille, niin ei ole yhteinen valuuttakaan. Olemme vapaaehtoisesti luopuneet markasta, joka olisi todella monessa talouden kriisissä meitä auttanut, antamalla mahdollisuuden esimerkiksi devalvaatioon. Kun katsoo taaksepäin, ei voi tulla muuhun johtopäätökseen kuin siihen, että mitä kiinteämmäksi integraatio on käynyt, sitä enemmän se on luonut vaikeuksia. Elpymispaketti tarkoittaa askelta tai pikemminkin valtavaa harppausta kohti yhä kiinteämpää liittovaltiota, ja mitä menneisyydestä opimme, niin mitään hyvää siitä ei ole odotettavissa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Vanhanen, vastauspuheenvuoro, 3 minuuttia.

16.38 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen:** Arvoisa puhemies! Aika monessakin kohtaa on ehkä oikeus mielipiteeseen. Markka olisi auttanut devalvaatiolla, kuten äsken kuulimme edustaja Ronkaisen sanomana. Juuri oikeastaan sen kierteen takia myös perusteltiin sitä, että siirrytään pois omasta pienestä valuutasta yhteiseen valuuttaan, ja ne yhteisen valuutan edut ovat olleet kyllä nähtävissä tämän viimeisen vuosikymmenenkin aikana alhaisen koron ansiosta.

Meillä on perusteltuja mielipide-eroja myös siitä, mikä on elvytyksen merkitys. Kyllä kautta, voisi sanoa, modernin rahatalouden kaikki talousasiantuntijat todentavat sen, että elvytys oikeaan aikaan toteutettuna on järkevää, ja sen, että se tuottaa paremman taloudellisen lopputuloksen kuin ilman elvytystä, ja siihen perustuu tämänkin paketin idea, että elvytyksen ansiosta meillä on varaa sitten maksaa myös nyt otettava velka.

Edustaja Juuso sanoi monien tämän paketin vastustajien argumentin, että tällä pelastetaan Saksan ja Ranskan pankit. Ei tässä ole sellaista elementtiä, mutta jos oletetaan, että näin olisi, niin olisiko parempi, että Saksan ja Ranskan pankit kaatuisivat? Arvioidaanko, että siitä olisi jotain hyötyä Suomelle, että meille tulisi uusi finanssikriisi, joka aiheutti maailmanlaajuisen romahduksen? Meiltä Suomelta meni valtavasti myös siinä. Minä toivon, että tämä ei muutu pankkikriisiksi. Se olisi onnettomuus kaiken päälle.

Itse asiassa edustaja Koponen sanoi aika viisaasti. Hän kysyi, että jos on hätä, ei ole varma, että Suomi tulee apua saamaan. Näinhän se on, että pitää tehdä kärsivällisesti työtä eurooppalaisen yhteisön sellaiseksi kehittämiseksi, että on se yksittäistä maata tai isompaa maaryhmää koskeva hätä mikä hyvänsä, niin meillä on sellainen yhteisö, jossa apua saadaan. Sen tavoitteen puolesta pitää tehdä kärsivällisesti työtä, toimia luottamusta herättävällä tavalla niin, että tämä sopimusjärjestelmä pätee, ja niin, että kun sovitaan jotain, se myös pitää.

Ja lopuksi edustaja Antikainen sanoi, että tulonsiirrot eivät auta. Siis EU:ssahan on tulonsiirtoja koko ajan. Normaalibudjetista jatkuvasti teemme tulonsiirtoja, ja kun katsotaan EU-jäsenyyden aikana esimerkiksi itäistä Keski-Eurooppaa tai vaikka Viroa, niin kyllä toden totta ne tulonsiirrot ovat auttaneet. Elintaso Euroopassa on noussut. Sinne on syntynyt kulutuskysyntää, joka on auttanut myös Suomen taloutta edistymään. Mitä paremmat markkinat Virossa on, sitä paremmin myös Suomi pärjää.

Selvästi tässä keskustelussa meillä on hyvin erilaista käsitystä eurooppalaisen integraation merkityksestä. Edustaja Tynkkynen palautti mieliin vuoden 94 keskustelun. Moni meistä oli kuulemassa ne keskustelut ja osallistumassa niihin. Hän sanoi, että pahimmat pelot olisivat toteutumassa. Myös parhaimmat odotukset siitä, mitä integraatio ja Suomen EU-jäsenyys parhaimmillaan tuottavat, ovat toteutuneet, ehkä jopa paremmin kuin saatettiin odottaa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Turtiainen.

16.41 **Ano Turtiainen at:** Arvoisa puhemies! Suomessa on erittäin korkea veroaste verrattuna muihin Euroopan maihin. Suomen veroaste on paljon korkeampi kuin EU-maiden ja OECD-maiden keskiarvo. Lisäksi perintöveromme poikkeaa muiden maiden perintöveroista ollen Suomessa paljon korkeampi. Kiinteistöveromme, autoveromme ja solidaarisuusveromme piti olla vain väliaikaisia, mutta ne ovatkin jääneet pysyviksi, ja maksut sen kuin vain nousevat.

Olemme me ihmeellinen kansa. Me toki pidämme kriittistä ääntä edellä mainituista, mutta kuitenkin olemme kaiken tuon hyväksyneet pitkin hampain ja näin sopeutuneet niihin. Koko maailman mittapuussa kaiken tämän edellä mainitsemani vuoksi me suomalaiset olemme houkutteleva kohde myös huijareille. Kaiken tuon takia meitä ollaan kytkemässä elpymisrahastoon. Mikään muu kansa maailmassa ei ole niin tunnollinen veronmaksaja kuin Suomen kansa. Sen vuoksi meidät halutaan ohjaukseen ja maksamaan muiden vastuuttomuus. Sen vuoksi lainsäätäjiämme houkutellaan kaikin mahdollisin keinoin liittämään meidät kaikenlaisiin vastuisiin.

Hyvät kollegat ja hyvä Suomen kansa, nyt on aika sanoa ”ei” tälle hulluudelle. Globaalien huijareiden ohjauksessa olevat lainsäätäjämme tietenkin maalailevat kauhutarinoita siitä, kuinka meille käy, jos emme huijareiden kelkkaan lähde. Minä haluan sanoa teille kaikille, koska me olemme koko maailman kovin kansa maksamaan veroja ja vielä sopeutuneet siihen: Miettikää, hyvät ihmiset, kuinka nopeasti me tällä veronmaksumotiivilla jälleenrakennamme tämän maan takaisin hienoksi, kun me lopetamme rahojemme ulos lappamisen. Miettikää myös, millaisen hyvinvoinnin me kykenemme tällä meidän veronmaksumotiivilla tähän maahan rakentamaan, kun tämän kansan edustajat keskittyvät tämän hienon ja ahkeran kansan ja tämän hienon maan parantamiseen. Jokainen maa ja jokainen kansa ajattelee aina ensin itseään, ja niin kuuluu ollakin. Näin pitää meidänkin toimia. Vas-

ta sitten kun me olemme saaneet jokaisen kansalaisen asiat tässä maassa edes kohtuulliselle tasolle ja olemme saaneet veroasteemme tiputettua alemmaksi kuin muissa maissa, meillä on varaa alkaa keskustelemaan muitten jeesaamisesta, jos katsomme sen tarpeelliseksi.

Hyvät kollegat, vetoan teihin kaikkiin vielä kerran: hylätään tämä EU-tukipaketti. Hyvät Suomen kansalaiset, vetoan myös teihin: älkää missään tapauksessa enää antako ääntänne niille lainsäätäjille, jotka äänestävät tämän tukipaketin puolesta ja näin ovat luovuttamassa itsenäisyytemme ja itsemääräämisoikeutemme vieraiden haltuun. — Kiitos, ja oikein hyvää suomalaisuuden päivää kaikille!

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Halla-aho.

16.46 **Jussi Halla-aho ps:** Arvoisa rouva puhemies! Monet hallituspuolueiden edustajat ovat sanoneet, että ei pidä tuijottaa mekaanisesti elpymispaketin maksuja ja saantoja vaan pohtia laajempaa kuvaa ja kokonaisuutta ja nähdä maksut investointina Euroopan elpymiseen, josta mekin hyödymme, investointina rauhaan ja vakauteen, joille on vaikea määritellä täsmällistä rahallista arvoa mutta joilla yhtä kaikki on meille suuri arvo. Olen periaatteessa samaa mieltä. Yksittäisen nettotappion kanssa voisi elää, jos se olisi yksittäinen. Ikävä kyllä tämä paketti on koko kuva siitä, mikä EU on tulevaisuudessa.

Kun Suomi liittyi Euroopan unioniin 1995, unioni koostui pääasiassa maista, jotka olivat taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksensä osalta samalla tai korkeammalla tasolla kuin Suomi. Muutama poikkeus oli, mutta niillä ei ollut kokonaisuuden kannalta merkitystä. Muistan, miten joskus 90-luvun lopulla Helsingin Sanomat kirjoitti, että ihminen lentänee Marsiin ennen kuin Romania ja Bulgaria pääsevät Euroopan unioniin, ja muistan, miten itsestään selvältä tämä silloin tuntui. Sen jälkeen moni asia muuttui hyvin nopeasti. EU lakkasi olemasta eksklusiivinen klubi, joka myöntää jäsenyyden palkinnoksi tietyn kehitystason ja poliittis-taloudellisen kulttuurin saavuttamisesta. Siitä tuli inklusiivinen klubi, johon kaikilla oli oikeus liittyä ja joka pyrki jäsenyydellä ja tukirahoilla maanittelemaan maita täyttämään eurooppalaiset standardit.

Arvoisa puhemies! Jäsenyysehtoja voi höllentää, jos samaan aikaan vähennetään integraatiota ja keskinäisriippuvuutta. Vastaavasti integraatiota voidaan syventää, jos jäsenyysehtoja kiristetään, mutta kaikkein hulluin yhdistelmä on samanaikaisesti syventää integraatiota ja höllentää jäsenyysehtoja. Tismalleen sama pätee muuten sosiaaliturvan ja maahanmuuttokontrollin väliseen suhteeseen. Jos toinen on kireä, toinen voi olla avokätinen. Kumpikin voi olla kireä, mutta kumpikin ei voi olla avokätinen.

Arvoisa puhemies! Hallituspuolueiden edustajat kysyvät, miksi muut EU-maat tukevat tätä pakettia, jos se on niin huono kuin perussuomalaiset väittävät. Siksi, että se on niin monelle jäsenmaalle varsin hyvä joko rahallisesti tai poliittisesti. Tulonsiirtojen saajien ja maksajien balanssi on muuttunut siitä, mitä se oli 90-luvulla. Euroopan unionista tulee tulonsiirtounioni siitä yksinkertaisesta syystä, että tämä sopii enemmistölle. Esimerkiksi Saksa toki maksaa, mutta sillä, toisin kuin Suomella, on myös merkittäviä intressejä tulonsiirtoja vastaanottavissa maissa, ja koska Saksa on sekä väestöltään että taloudeltaan EU:n suurin valtio, sillä joka tapauksessa säilyy kontrolli rahoihinsa, olivat ne kansallisessa tai unionin budjetissa.

Parempaa ei ole näköpiirissä. Britannia lähti omaksi hyödykseen ja meidän muiden vahingoksi. Sveitsi, Islanti ja Norja eivät ole kiinnostuneita jäsenyydestä. On muuten merkillepantavaa, että kun Islannin finanssikupla puhkesi ja maan talous romahti vuonna 2008,

maa haki hyvin nopeasti EU:n jäsenyyttä. Kun Islanti sitten hyvin järkevillä ja epäortodoksisilla keinoilla pääsi jaloilleen, se veti hakemuksensa pois. Tämä kuvastaa hyvin sitä, miten EU nähdään ulkoapäin: eräänlaisena sosiaaliluukkuna, jonne hakeudutaan, kun tarvitaan käteistä.

Arvoisa puhemies! Ovelle kolkuttavat Serbia, Albania, Kosovo, Makedonia ja jopa Turkki. Minulla ei ole mitään näitä hienoja maita vastaan, mutta kokemus on osoittanut, että on epäviisasta rakentaa kohtalonyhteys hyvin erilaisten talouksien ja hyvin erilaisten fiskaalisten kulttuurien välille.

Arvoisa puhemies! Muistaakseni edustaja Rinne eilisessä keskustelussa perustellusti toivoi, että toista mieltä olevia ei aina epäiltäisi epäisänmaallisista motiiveista. Kuitenkin samaisten hallituspuolueiden edustajat varsin estoitta epäilevät elpymispaketin vastustajia erään nimeltä mainitsemattoman naapurimaamme pussiin pelaamisesta. Yleisellä tasolla kehottaisin seuraamaan kaasuputkea ja ruplavanaa. Ne eivät johda perussuomalaisten puoluetoimistolle. Sen sijaan ne kyllä johtavat eräiden valtapuolueiden puoluetoimistoille sekä Suomessa että Saksassa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Suositusaika on 5 minuuttia.

Mitä ulkopuolinen vihamielinen toimija haluaisi? Hän haluaa nähdä heikon Euroopan, jossa yhteiskuntien koheesio hajotetaan laajamittaisella maahanmuutolla; jossa jäsenmaiden keskinäiset välit myrkytetään epäoikeudenmukaisilla yhteisvastuumekanismeilla; jossa kansalaisten luottamus päätöksentekoon rapautetaan venyttämällä, kiertämällä ja rikkomalla sääntöjä ja sopimuksia; ja joka romuttaa energiaomavaraisuutensa ja syventää energiariippuvuuttaan kyseisestä ulkopuolisesta vihamielisestä toimijasta.

Hyvät kollegat! Kun ajaa erilaisia asioita, kannattaa todella miettiä, kenen asioita ajaa. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jukka Mäkynen poissa. — Edustaja Räsänen.

16.53 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Täällä on keskusteltu tässä yhteydessä luottamuksesta, joka on politiikan ydinkäsite. Monet sopimuksen kannattajat ovat esittäneet pelkonsa, että sopimuksen hylkääminen äänestyksessä Suomen taholta vähentäisi tai jopa romuttaisi Suomea kohti koettua luottamusta EU-jäsenmaiden keskuudessa ja siten heikentäisi Suomen vaikutusmahdollisuuksia. Itse en ajattele näin. Näen, että meillä on esimerkkejä Suomen jämäkästä linjasta jossakin tilanteessa, vaikkapa siinä tilanteessa, kun omalla ministerikaudellani lähes ainoana maana jäimme vastustamaan Bulgarian ja Romanian Schengen-jäsenyyttä. Jälkikäteen sitä tultiin kiittelemään, vaikka paine oli melkoisen kova silloin sekä kotimaan politiikassa että siellä ministerineuvoston pöydässä. En usko, että silläkään oli lopulta mitään kielteistä vaikutusta.

Tässäkin on kysymys lopulta siitä, mitä on aikoinaan yhdessä sovittu Euroopan unionin pelisäännöiksi ja luonteeksi. Siinä mielessä tässä on myös kysymys luottamuksesta, siitä, voimmeko suomalaisina luottaa siihen, että näistä yhteisesti sovituista säännöistä ja periaatteista pidetään kiinni EU-politiikassa eikä niitä lähdetä kriisin tullen venyttämään ja kiertämään.

Itse toivon edelleen sitä, että äänestyksessä tämä esitys voitaisiin hylätä, ja sitten voidaan aivan uudelta pohjalta käydä neuvotteluja, millä tavoin mahdollisesti elvytystä siihen halukkaiden EU-maiden kesken tehdään. Elvytystähän kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä ei toki vastusta. Sitä tulee tehdä, ja kansallisesti monessa maassa on tehtykin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Junnila.

16.55 **Vilhelm Junnila ps:** Arvoisa puhemies, toivottavasti olette levännyt hyvin.

Täällä on useaan otteeseen jälleen puhuttu paketin välttämättömyydestä, muun muassa ministeri Vanhasen toimesta, ja sitten toisteltu samoja fraaseja, joita olemme kuulleet eilisestä asti. Kuitenkin, kun tänään avasin Taloussanomat, siinä toimittaja Jan Hurri korosti hyvin sitä, etteivät hallituksen ja ministerien kuvaukset eduskunnan saamista esityksistä pidä paikkaansa. Hurrin mukaan osa kansanedustajista ja ehkä yleisöstäkin voi edelleen olla siinä uskossa, että elvytyspaketti on välttämätön ja että elvytysrahaa olisi tarkoitus käyttää yksinomaan koronakriisistä koituneisiin seurauksiin. Tämähän ei pidä paikkaansa, sillä EU-maiden talousongelmat ovat paljon vanhempaa perua ja Hurrin mukaan tyystin muita kuin koronakriisin aiheuttamia.

Aiemmissa puheissa on myös riemastuttavan usein viitattu Italiaan. Mutta Italian hallitusta on myös kiitettävä rehellisyydestä, nimittäin Italian hallitukselle ei tee tiukkaakaan myöntää, ettei tällä ole mitään tekemistä koronan kanssa. Suosittelen tutustumaan italialaisiin sanomalehtiin ja siihen, mitä siellä puhutaan tästä asiasta. Etsikää sieltä jokin lainaus, jossa vedotaan välttämättömyyteen tai siihen, että nämä menot liittyisivät koronaan.

Itse asiassa tammikuussa Italian koillinen ja autonominen osa, Itävaltaa ja Sloveniaa reunustava Venetsian alue voitti EU:n komission Euroopan unionin tuomioistuimessa. Edustaja Berg, mikähän se syy oli tässä? Se syy oli se, että italialaiset maksavat vähemmän polttonesteistä ja kiertävät takaisinmaksujärjestelmällä yleistä verokantaa. Siis italialaiset maksavat polttonesteistä paljon vähemmän veroja myös jatkossa ja samaan aikaan, kun meillä mietitään näiden korottamista ilmastosyistä ja fiskaalisista syistä.

Ja sitten kun täällä puhutaan kertaluonteisuudesta, niin tässä erinomaisesti neuvotellussa paketissahan, johon myös pääministeri Marin viittasi, ollaan kippaamassa suomalaisten veronmaksajien varoja aina vuoteen 2058 saakka. Jos tämä on tarkkarajaisuutta tai kertaluontoisuutta, niin en oikein ymmärrä tätä asiaa. Miettikää, 37 vuotta menee aikaa — onko se kauhean kertaluonteinen? Minusta tämä koko artikulaatio on tässä suhteessa väärin.

Arvoisa puhemies! Rahoitusvaikeuksissa olevien jäsenmaiden tukeminen on Euroopan unionille valitettavan tuttu asia. Vuoden 2008 kriisin aikana luotiin edellytykset ja menettelytavat yksittäisen jäsenmaan tukemiseksi, jolloin ongelmissa oli suurimmilta osiltaan Kreikka. Tilapäisten Euroopan rahoitusvakausmekanismin, ERVM:n, ja Euroopan rahoitusvakausvälineen, ERVV:n, jälkeen vuonna 2012 luotiin pysyvä Euroopan rahoitusvakausmekanismi, EVM. Tämän lisäksi Euroopan keskuspankki antoi niin kutsutun OMT-lupauksen, eli Outright Monetary Transactions, jossa EKP sanoi periaatteessa olevansa valmis jäsenmaan jopa rajattomaan rahoittamiseen tietyissä tilanteissa, mutta vain sillä ehdolla, että kyseinen jäsenmaa sitoutuu EVM-ohjelman sopeutuksiin ja ehtoihin. Sen yhteenlaskettu lainoituskapasiteetti on 500 miljardia euroa. Lainat rahoitetaan EVM:n rahoitusmarkkinoilta ottamin lainoin, ja euroalueen jäsenvaltiot takaavat ne. Tuki on ehdollista, millä tarkoitetaan, että tukiohjelmaan päässyt jäsenvaltio sitoutuu julkisen talouden tasapainotukseen muun muassa veroja korottamalla ja julkisia menoja leikkaamalla.

Yleisesti sopeuttamistoimien tarkoitus on tehdä talouden kasvua ja siten velanhoitokykyä parantavia rakenneuudistuksia. [Puhemies koputtaa] Koronakriisin alkumetreillä...

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Suositeltu puheaika on 5 minuuttia.

...vuonna 2020 huhtikuussa päätettiin, että EVM voi lainata erittäin lievin ehdoin enintään 2 prosenttiyksikköä jäsenmaiden bruttokansantuotteessa olevan summan rahoitustukea koronakriisin talousvaikutusten puskurointiin, hieman yli 200 miljardia euroa. Yksikään koronasta kärsinyt jäsenmaa ei ole tähän vaihtoehtoon turvautunut.

Arvoisa puhemies! Helsingin yliopiston työelämäprofessori Vesa Vihriälä on todennut valtiovarainministeriölle antamassaan lausunnossa, että nykyisen elpymisrahaston rahoitustukea vastaava vaikutus saataisiin muistuttamalla kaikkia, että EU:lla oli jo olemassa pysyvät mekanismit jäsenmaiden tukemiseen. Nyt siis ollaan luomassa jälleen uutta, jälleen kertaluonteista ja tarkkaan rajattua. Mutta täytyy edelleen korostaa, että nämä puheet kertaluonteisesta ovat hieman outoja, kun oikeasti kyse on jo kolmannesta elvytysjärjestelmästä, joista yhdestä on jo aiemmin tullut pysyvä.

Arvoisa puhemies! Elpymisrahaston toteuttamisessa on tulkittu ja venytetty EU:n omia sopimuksia niin paljon, että mahdollisuus seuraavaan ja sitä seuraavaan pakettiin on lopullisesti avattu, jos tämä tällaisena hyväksytään.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja tässä keskustelussa näköjään venytetään niitä yhteisesti sovittuja puheaikoja, mutta niinhän se menee. — Edustaja Koskela.

17.03 **Jari Koskela ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä on ollut vuorokauden aikana hyvää aikaa pohdiskella näitä hallituksen ajatuksia ja puntaroida heidän suhtautumistaan tähän tukipakettiin. Maalaisjärjellä ajateltuna väistämättä on noussut mieleen, mitenkä tässä nyt oikein toimitaan ja ollaanko tätä asiaa mietitty ihan loppuun asti. Tuntuu siltä, että nyt ostetaan vain aikaa ja tulevaisuus olisi hämärän peitossa. Välttämättä tunnelin päässä ei olisi edes valoa. Lähdetään mukaan sellaiseen, mistä ei tiedetä.

Yhä edelleen, kuten täälläkin tänään moneen kertaan on ollut puheissa mukana, tukipakettia on puolustettu myöskin koronalla. Siksi ihmettelenkin, että jos näin on asian laita ja näin on sovittu, niin miksi esimerkiksi Ruotsille ei ole annettu valtavia koronatukia? Näin ei ole toimittu. Tämäkin todistaa omalla tavallaan siitä, että kysymys on aivan jostain muusta.

Samoin solidaarisuutta pidetään nykykeskustelussa ehkä kaikkein tärkeimpänä argumenttina. Ajatus on kyllä helppo ostaa, mutta miten me ymmärrämme tämän päivän solidaarisuuden? Perinteisesti se on tarkoittanut, että autetaan lähimmäistä, kaveria, kun tilanne niin vaatii. Taloudessa se voi tarkoittaa myös, että lainat ja vastuut hoidetaan yhteisesti. Nyt tässä tapauksessa tiedämme, että EU:n perussopimuksissa määritellään tarkasti, että jokainen maa vastaa omista taloudellisista ongelmistaan, mutta nyt ilmeisesti tähän halutaan tehdä muutos.

Oli hienoa, että tänään olivat myöskin eurooppaministeri ja pääministeri paikalla, ja siksi olisinkin eurooppaministeriltä halunnut vielä vähän varmistaa hänen lausuntojansa. Helsingin Sanomissa oli esimerkiksi tällainen: ”Olemme lähtökohtaisesti tehneet päätöksen Euroopan unioniin liittymisestä ja päättäneet, että osa Suomen asioista hoidetaan yhdessä toisten EU-maiden kanssa. Tämä unioni perustuu jäsenmaiden keskiselle solidaarisuudel-

le, ja nyt jos koskaan se on tärkeää myös turvallisuuspoliittisesti.” Tätä olen jäänyt ihmettelemään. Sain kyllä valtiovarainministeriltä jonkin sortin vastauksen eilen tähän kysymykseen, mutta onko tähän 750 miljardin tukipakettiin nyt rakennettu sisälle myöskin turvallisuuspolitiikkaa? Saammeko me jotain uutta turvallisuuspoliittisesti, jonkun uuden ulottuvuuden? Tämä, mistä täällä ei tiedetä, olisi kovin mielenkiintoista tietää.

Tässä nyt toisena asiana, mikä viittaa tähän eurooppaministerin lausuntoon, on tämä: ministeri ihmettelee lausunnossaan sitä seikkaa, että hänen mielestään solidaarisuutta on se, että omia yhteisesti hyväksyttyjä sääntöjä, perussopimuksia, rikotaan monessa kohtaa. Onko näin? Onko se tätä päivää, että sääntöjä tulkitaan, venytetään, rikotaan sumeilematta? Käytetään apuna myös oikeuspalvelua — täälläkin me hyvin tiedämme, että se on puolueellinen ja neuvoa-antava elin — ja sitten saatetaan sanoa perään, jälkeenpäin, että sitten EU:n tuomioistuin aikanaan nämäkin ongelmat ratkaisee. Haluaako hallitus viedä meidät ja Suomen kansan tämäntyyppiseen maailmaan? Minun mielestäni tämä on meille suomalaisille hyvin vieras ja tuntematon maaperä, ja valtiovarainvaliokunnankin lisäämät lausumat, joilla kokoomus aikoo pelastaa kasvonsa, ovat paperiin kirjoitettuja sanoja, kuten täällä näissä keskusteluissa on moneen kertaan jo tullut julki. Ehkä kunnallisvaalien lähestyminenkin sitten jollain tavalla vaikuttaa tähän.

EU:n perussopimukset on aikanaan laadittu kaikkien EU-kansalaisten turvaksi. Niin, se on se lähtökohta. Muun muassa kiveen kirjoitettuna on, että yhteisvastuullista velkaa ei oteta eikä unioni rahoita velkarahalla toimintaansa. Nyt siis nämäkin heitetään roskakoriin pakettiin sitoutuessamme. Onko nyt käymässä niin, että EU yhteisönä on ottanut askeleen vasemmalle ja halutaan yhteisesti sosialisoida EU? Laitetaan kaikki maat samaan moodiin, siis maat, joilla on toisistaan poikkeava ajattelutapa ja kulttuuri, maat, joilla on erilainen suhtautuminen talouskuriin ja korruptioon. Näitä nyt yritetään kasvavan integraation myötä laittaa samalle viivalle. Tällainen yhteensovittaminen ei ole maailmanhistoriassa ennenkään onnistunut eikä tule onnistumaan tässäkään tapauksessa. Nyt päättäjät Euroopassa ovat halukkaita lyhytnäköisesti solidaarisuuden hengessä olemassa olevan tilanteen mukaan pelastamaan huonosti asioitansa hoitaneita maita, mutta päättäjät eivät ole katsoneet eteenpäin, mitä tunnelin päässä odottaa. Kaiken lisäksi tätä yhtälöä viedään nyt eteenpäin velalla ja rahaa holtittomasti lisäämällä. [Puhemies: 5 minuuttia on suositeltu puheaika!] Lieneekö siinäkään mitään järjellistä suunnitelmaa? Kaikki me täällä tiedämme, että jos velalla tai rahaa lisää painamalla pelastetaan hetkellisesti EU tai jokin maa, niin nyt herää kysymys, eivätkö Italian kaltaiset maat olekin sitten onnistuneet parhaiten EU:ssa ja sen integroimisessa. Mutta tähän ei pidä lähteä mukaan, ja kuten aikaisemminkin on sanottu, me perussuomalaiset rakastamme Suomea ja suomalaisia, ja siksi emme tule hyväksymään tätä tukipakettia. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Juvonen.

17.09 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät kansanedustajat! Ihan ensin pahoittelen sitä, että tuo ensimmäinen puheenvuoroni venyi yli 5 minuutin, ja toivon, että tämä puheenvuoroni pysyisi 5 minuutissa. Syy siihen, miksi se venyi, on se, että puhun rauhallisesti, koska mielestäni selkokielellä näitä asioita on puhuttava. Puhun sen takia selkokielellä, koska tiedän, että hyvin monessa hoivayksikössä tällä hetkellä on televisio auki ja siellä ihmiset kuuntelevat, mitä täällä tapahtuu. Olen työskennellyt muun muassa ikääntyneiden kehitysvammaisten kanssa vuosikausia, ja tiedän, että televisiot ovat auki. Kesä-

kuussa osallistun selkokieliseen puhetilaisuuteen, johon itse asiassa osallistuu myös pääministeri Marin. Sen takia näen, että näitä asioita pitää puhua rauhallisesti.

Arvoisa rouva puhemies! Tässä elpymispaketissa on kyse merkittävästä askeleesta unionin historiassa, sillä käytännössä jättirahasto muuttaisi olennaisesti unionin luonnetta ja unionin toimielimien ja jäsenmaiden välisiä suhteita. Yhdessä otettu velka sitoo jäsenmaat entistä tiukemmin yhteen ja vie unionia kohti raskaampia yhteisvastuita. Jos paketti hyväksytään, teemme EU-eliitille poliittisesti helpoksi tyrkyttää aikanaan seuraavan paketin hyväksymistä.

Arvoisa rouva puhemies! On syytä myös pohtia sitä, kuinka paljon lisäarvoa siitä tulee, että meidän rahamme kiertävät Brysselin kautta, meidän elvytysraha, jota pitäisi käyttää omaan Suomeen. Täällä on puhuttu siitä, että Suomea pitäisi elvyttää. Totuus on kuitenkin se, että Suomi on antanut EU-maista kolmanneksi vähiten tukea yrityksille koronan keskellä. Vähemmän ovat antaneet vain Irlanti ja Kroatia.

Samoin Suomi ei ole huolehtinut elvytyksessä muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöstä. Täällä kanssani tänään salissa istuu Tehyn uusi valtuutettu, edustaja Berg — olen itsekin Tehyn valtuutettu, ja koen, että me puhumme sydämillämme, emme suinkaan sillä, että olemme jonkun jäseniä. Terveydenhuoltoala on tärkeä, ja hoitajat tekevät siellä äärettömän raskasta työtä. On kuitenkin ollut huolestuttavaa, että elvytysrahaa ei ole käytetty esimerkiksi koronalisään. Kuitenkin monissa EU-maissa on annettu hoitajille koronalisää, eli siellä maailmalla on huomattu se asia — siellä Euroopassa, jonne me nyt kumarramme, jonne me smalltalkkaamme — että meidän tulee tukea, että EU elpyy. Mutta suutarin lapsella ei ole kenkiä, emme ole itse huolehtineet näistä äärettömän tärkeistä asioista. Yrityksiä pitää tukea, jotta työpaikat säilyvät. Hoitajia pitää tukea, jotta hoitajat jaksavat.

Oli surullista kuulla jo helmikuussa Oulun yliopistollisesta sairaalasta, siitä, kuinka leikkaussaleja suljettiin. Syynä tähän oli anestesialääkäreiden ja -hoitajien henkilöstöpula mutta myös henkilöstön väsyminen. Yhtään helpommalla ei ole päästy täällä pääkaupunkiseudulla HUSin alueella. Kätilöiden hätähuudon ovat varmasti kaikki kuulleet, ensimmäisenä synnyttäjät, jotka ovat menossa synnyttämään. Henkilöstöä puuttuu, työ on raskasta, alipalkattua, ihmiset tekevät pitkiä työvuoroja. Miksi me emme elvyttäisi Suomen sosiaali- ja terveydenhuoltoa? Se olisi erittäin tärkeää.

Täällä on puhuttu yrittäjistä. Eräs yrittäjä lähetti minulle viestin: ”Muualla lasketaan verotusta, meillä nostetaan. Tämä sotii voimakkaasti meidän kansalaisten ja yrittäjien moraalikäsitystä vastaan ja myös murentaa sitä. Tämän jälkeen en ole enää iloinen veronmaksaja vaan siirrän mieluummin yritykseni vaikka Viroon. Terveisin Risto, yrittäjä.” — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vartiainen poissa, edustaja Jani Mäkelä poissa. — Edustaja Immonen.

17.14 **Olli Immonen ps:** Arvoisa puhemies! On täysin totta, että EU:n elpymispaketilla murennetaan EU:n sääntöperusteisuutta, lisätään moraalikatoa ja viedään Suomi osaksi tulonsiirtounionia. Tämä on täysin kiistaton tosiasia. Täällä edellä edustajat Meri ja Laiho kävivätkin hyvin ansiokkaasti läpi perustuslakivaliokunnan omia varoja koskevan lausunnon oikeudellisia ydinkohtia, ja jatkan myös itse tällä juridisen arvioinnin tiellä.

Käsittelyssä oleva omien varojen esitys ja siihen sisältyvä elpymispaketti merkitsevät EU:n kehityksessä perustavanlaatuista suunnanmuutosta, jota Suomessa ei voitu perusso-

pimuksia ratifioitaessa ennakoida. Unioni voi toimia vain jäsenvaltioiden sille perussopimuksilla antaman toimivallan mukaisesti. Sellainen toimivalta, jota ei anneta EU:lle perussopimuksissa, pysyy jäsenvaltioilla.

Elpymispaketin rahoitus järjestettäisiin kuitenkin nyt unionin 750 miljardin euron velanotolla siitä huolimatta, että unionille ei sen perussopimuksissa ole annettu valtuuksia ottaa lainaa. Elpymispaketti muuttaa unionia myös sen toimintaa koskevien keskeisten periaatteiden osalta. Unioni ryhtyisi rahoittamaan toimintaansa velaksi, ja sen lainanoton määrä noin 14-kertaistuisi. Elpymisvälineessä rahaston varojen enemmistö myönnettäisiin tukina, ei lainoina, jolloin ne muodostavat unionin toimintaa koskevan kulun.

EU:n omat toimielimet, siis komissio ja neuvosto, ovat aina kesään 2020 saakka katsoneet perussopimusten kieltävän unionia rahoittamasta toimintaansa velalla ja unionia ja jäsenmaita ottamasta vastatakseen toisen jäsenmaan taloudellisista vastuista. Omien varojen päätös sisältää aikaisempaan käytäntöön nähden täysin uutta tulkintaa. Kyse on tältä osin perussopimusten tulkinnan niin mittavasta muuttamisesta, että se käytännössä vertautuu tilanteeseen, jossa unionille siirrettäisiin toimivaltaa perussopimusmuutoksella.

Arvoisa puhemies! Vaikka unionin toimintaan onkin kuulunut heikompien alueiden tukemista, laajamittainen talouspoliittinen elvytys ei ole perinteisesti käytännössä kuulunut unionin ja sen rahoitus- ja budjettijärjestelmän tehtäviin. Nyt unioni kuitenkin ottaisi vastuulleen heikompien jäsenvaltioiden taloudellisen kestävyyden kriiseissä turvaamisen. Samalla unionin rahoituksen käyttötarkoitus muuttuu unionin omien politiikkatoimien rahoittamisesta jäsenvaltioiden omiin politiikkatoimiin.

Arvoisa puhemies! Vaikka teknisesti elpymispaketti onkin vain nyt käsillä olevaa tilannetta koskeva ratkaisu, paine vastaavanlaiseen EU-velalla rahoitettavaan ja myös jäsenmaiden suhdannetilanteita tasoittavaan finanssipoliittiseen toimintaan on tulevaisuudessa kuitenkin merkittävän suuri. Nyt tehtävä tukijärjestely ja perussopimusten uusi tulkintakäytäntö vaikuttaisivat odotukseen siitä, miten tullaan toimimaan uusissa häiriötilanteissa. Suurta tukea saavat velkaantuneet maat todennäköisesti luottavat vastaavan tuen saatavuuteen myös tulevaisuudessa, mikä vähentää maiden valmiutta toteuttaa niiden talouden- ja velanhoitokykyä parantavia uudistuksia. Tällöin on jatkossa entistä suurempi tarve nyt syntyneen kaltaisiin finanssipoliittisiin siirtoihin jäsenmaiden kesken uusien kriisien kärjistymisen estämiseksi.

Julkisessa EU-tason keskustelussa elpymispaketti nähdäänkin fiskaaliunionin alkuna, joka edistää integraatiota pysyvästi. Elpymispaketti on alku uudelle tulonsiirtounionille, joka muuttaa talous- ja rahaliittoa ja sen sääntöjä pysyvästi ja ratkaisevasti. Elpymispaketti on ennakkotapaus, jolla tulee olemaan laajat vaikutukset unioniin ja sen kehitykseen tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Totean vielä tähän loppuun, että näihin edellä mainitsemiini perusteluihin viitaten en kannata elpymispaketin hyväksymistä. Sen sijaan kannatan edustaja Halla-ahon tekemää vastalause-esitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lundén.

17.20 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Hallitus on toistanut salissa kerta toisensa jälkeen elpymispaketin välttämättömyyttä ja esittänyt perusteluksi sen, että EU-maat ovat Suomelle merkittävä vientimarkkina. Väite on näennäisesti totuudenmukainen mutta erittäin harhaanjohtava, koska Suomen tärkeimmät vientimaat EU-maiden osal-

ta eivät ole elpymispaketin nettosaajien vaan nettomaksajien listalla. Kerron näistä hieman lisää ja tarkemmin.

Arvoisa rouva puhemies! Suomen tärkeimmät vientimaat Tullin tuoreimman tilaston mukaan ovat järjestyksessä Saksa, USA, Ruotsi, Alankomaat, Venäjä, Kiina, Iso-Britannia, Viro ja Ranska. Näistä maista EU:n elpymispaketin saamapuolella on ainoastaan Viro. Nettomaksajapuolella ovat Saksa, Ruotsi, Alankomaat ja Ranska. Ne maat, joihin vienti on koronapandemian myötä vähentynyt prosentuaalisesti eniten, ovat Saksa, USA, Venäjä, Kiina, Iso-Britannia, Belgia ja Japani. Tulevan monivuotisen rahoituskehyksen kymmenen suurinta nettosaajaa ovat järjestyksessä Bulgaria, Liettua, Kroatia, Latvia, Romania, Unkari, Viro, Kreikka, Puola ja Slovakia. Näistä maista vain Liettua, Viro ja Puola ovat Suomen vientimaina edes top 25:n listalla, ja vienti näihin maihin on yhteensä vähemmän kuin yksittäisistä suurimmista vientikumppanimaista Saksaan, Ruotsiin tai Yhdysvaltoihin.

Suomen suurimmista vientimaista lähes kaikki EU-maat ovat elpymispaketin suurimpien nettomaksajien listalla. Toisin sanottuna myös nämä maat maksavat suoria tulonsiirtoja niille maille, joihin Suomella ei ole juurikaan vientiä. Elpymispaketti ei siis paranna Suomen vientimahdollisuuksia, vaan se heikentää niitä, heikentää myös Suomen tärkeimpien vientikumppanimaiden kansantalouksia. Hyvä hallitus, kysynkin teiltä, ettekö ole perehtyneet Tullin vientiasioihin, vai missä nyt mättää. Onko kyse vain siitä, että yritätte perustella elvytyspaketin kannattamisen kansalle harhaanjohtavilla väitteillä, kun rehellisiä perusteluja ei ole? Mitä sanoo valtiovarainministeri Vanhanen, joka on erittäin hieno, ja kunnioitan sitä, kun hän on paikalla? Jos Suomi haluaisi elvyttää vientiään, eikö sen kannattaisi tukea EU-maista Saksaa, Ruotsia, Hollantia ja Ranskaa eikä sellaisia Etelä- ja Itä-Euroopan maita, joihin vientiä ei ole ollut käytännössä lainkaan missään vaiheessa?

Arvoisa rouva puhemies! EU:n 750 miljardin euron tukipaketista näyttää muodostuvan ennakkotapaus EU:n sisällä. Jäsenvaltioita tuetaan hinnalla millä hyvänsä, jotta EU ei hajoaisi ja Euroopan mahtivaltiot Saksa ja Ranska saavat tahtonsa läpi. Italia, Kreikka ja Espanja pelastetaan talouskurimuksesta. Kun Suomi liittyi EU:hun, maamme ei sortunut mittaviin velkajärjestelyihin ja toisten jäsenvaltioiden jatkuvaan talouden pelastamiseen. EU:sta ollaan tekemässä koronakriisin varjolla velkaunioni ja tulonsiirtoliittovaltio.

Arvoisa rouva puhemies! Loppuun tahdon sanoa, että elvytyspakettia on kuvattu tiukasti kertaluontoiseksi. Myös Suomessa on pidetty esillä sitä, että paketin tulisi olla kertaluonteinen eikä se saisi johtaa uusiin yhteisvelkoihin jäsenmaiden kesken. Olette, hallitus, usean kuukauden jo toistaneet, että tämä mahdollinen elvytyspaketti on kertaluontoinen. Samalla olette myös toistaneet usein, että nyt valvotaan, mihin näitä rahoja tullaan käyttämään. Nyt kuitenkin uutistoimiston mukaan Euroopan unionin taloudesta vastaavat komissaarit ovat sanoneet, että tämä mahdollinen 750 miljardin euron elvytyspaketti voisi onnistuessaan viitoittaa tietä uusiin vastaaviin ja pysyvämpiin talousjärjestelyihin jäsenmaiden kesken. Tässä on suora linja liittovaltiokehitykseen. Sitä ei mikään selitys toiseksi muuta. Miten on, arvoisa hallitus, oletteko vielä sitä mieltä, että paketti on kertaluontoinen, ja miten tämä rahan valvonta oikein aiotaan suorittaa? Ja mikä ihme tästä tekee Suomelle taloudellisesti hyödyllisen? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Berg.

17.24 **Kim Berg sd:** Arvoisa puhemies! Olemme tätä tärkeää asiaa käsitelleet tässä salissa nyt reilut 17 tuntia. On ollut monia puheenvuoroja, on ollut hyvin monipuolista keskustelua, ja olemme saaneet ministereiltä hyviä vastauksia näihin asioihin, jotka kansalaisia ovat askarruttaneet. Varsinkin valtiovarainministeri Vanhanen on ansiokkaasti istunut täällä molempina päivinä, ja tänään saimme myös pääministerin ja eurooppaministerin tänne vastaamaan näihin kysymyksiin.

Nyt kun näin kauan on tätä asiaa käsitelty ja olen itse tiiviisti tätä keskustelua kuunnellut, niin tuntuu siltä, että tämä asia ei nyt tästä varmaan enää etene parempaan suuntaan vaan oikeastaan kaikki asiat ja kaikki kulmat on hyvin monipuolisesti tässä salissa käyty. Tästä syystä esitänkin, että asia pöydätään tänään pidettävään toiseen täysistuntoon.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkynen.

17.25 **Matias Mäkynen sd:** Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Berg tässä totesi, niin käsittely on ollut pitkää ja perusteellista. Täytyy kiittää oppositiota hyvistä kysymyksistä ja myös ministeri Vanhasta erityisesti näistä erittäin hyvistä vastauksista ja siitä, että keskustelua on voitu täällä näin hyvin käydä.

Nyt tuntuu siltä, että tässä hiukan on toistoa puheenvuoroissa ja asiat alkavat kiertää vähän kehää, joten kannatan tätä edustaja Bergin tekemää pöytäysesitystä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: On tehty esitys pöydällepanosta. Keskustelu koskee tästä eteenpäin vain pöydällepanoa ja sen ajankohtaa. Ei muita puheenvuoroja. — Edustaja Meri.

Leena Meri ps: Kiitos, arvoisa puhemies! — Näin oli tarkoituskin.

Jos kerran näin on ja haluamme kuitenkin vielä antaa mahdollisuuden keskustella tästä, ehkä vielä kyselytunnillakin, ja saamme vastauksia myös niihin kysymyksiin, jotka keskusteluttavat vielä — olen esimerkiksi katsonut Italian raporttia, miten he aikovat käyttää varansa, ja myös näitä sähköpostiasioita — esitän 20.5. perjantaina pidettävään istuntoon.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: 20.5. perjantaina? [Leena Meri: Kyllä!] — Edustaja Juvonen.

Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Pidän erittäin tärkeänä, että pääsemme vielä käymään keskustelua asiasta, ja koen, että tuleva viikko on merkittävä niin meille kansanedustajille kuin Suomen kansalaisille saada vielä lisäselvyyttä siitä, mitä tämä elvytyspaketti pitää sisällään, niin paljon tulee ihmisiltä myös viestejä. Tästä syystä, jotta myös kyselytunnilla vielä kerran voimme avata tätä — toki muitakin aiheita varmasti on — niin että ihmiset myös kodeissaan pystyisivät vielä kerran kuulemaan tästä elvytyspaketista, kannatan edustaja Leena Meren esitystä, että tämä esitys pöydätään sinne ensi viikon perjantaihin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Oliko vielä? — Edustaja Kimmo Kiljunen.

Kimmo Kiljunen sd: Puhemies! On arvokasta, että tätä keskustelua on todella käyty täällä pitkään ja perusteellisesti. Ymmärrän, että edustaja Bergin tekemä ehdotus pöydällepa-

nosta tänä päivänä seuraavaan istuntoon mahdollistaa sen, että me voimme pikku hetken vielä jatkaa tätä keskustelua, ja siinä mielessä kannatan edustaja Bergin tekemää ehdotusta.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Oliko edustaja Ari Koposella puheenvuoro pöydällepanoon?

Ari Koponen ps: Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan, että asia pöydätään perjantaille 21.5.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meri.

Leena Meri ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Tarkoitin sitä päivää, mutta katsoin kalenterista väärää, kun puhuin perjantaista. Perjantai 21. päivä, elikkä nyt sitten kannatan varmaan Koposen esitystä tai korjaan omaani, kumminpäin se nyt menee.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Elikkä ilmeisesti kannatatte Koposen tekemää esitystä ja vedätte ensimmäisen esityksenne pois, näin tulkitsen tätä. [Leena Meri: Aivan!] — Ja edustaja Juvonen.

Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Minun kannatuspuheenvuoroni liittyi juurikin siihen perjantaihin, eli myös minä kannatan tätä 21. päivää.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Keskustelu pöydällepanosta päättyy, koska ei ole muita puheenvuoroja. Meillä on tehty kaksi esitystä pöydällepanon ajankohdasta.

Kim Berg on Matias Mäkysen kannattamana ehdottanut, että asia pannaan pöydälle tänään pidettävään täysistuntoon. Ari Koponen on Leena Meren kannattamana ehdottanut, että asia pannaan pöydälle 21.5. pidettävään täysistuntoon.

Nyt pidämme pienen istuntotauon, ja kello 18.15 jatkamme käsittelyä.

Täysistunto ja asian käsittely keskeytettiin kello 17.30.

Täysistuntoa ja asian käsittelyä jatkettiin kello 18.15.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan tänään 17.30 keskeytettyä täysistuntoa ja päiväjärjestyksen 2. asian käsittelyä.

Kim Berg on Matias Mäkysen kannattamana ehdottanut, että asia pannaan pöydälle tänään pidettävään täysistuntoon. Tämän lisäksi Ari Koponen on Leena Meren kannattamana ehdottanut, että asia pannaan pöydälle perjantaina 21.5. pidettävään täysistuntoon.

Selonteko hyväksyttiin.

Kim Bergin ehdotus ”jaa”, Ari Koposen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 92, ei 34; poissa 73 (äänestys 1).

Asia pantiin pöydälle seuraavaan, tänään pidettävään 2. täysistuntoon.